Ч. 287 (14.336). Львів, вівторок 22. грудня 1936. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 223-26. — В справі оголошень звертатися до Адміністрації. — Ціна одного примірника 20 сот.

Совітська воєнна фльота пливе до Еспанії?

Вчора розголосив ТАСС, що еспанський нац. кружляк затопив совітський пароплав „Комсомол", який відчалив 5. ц. м. з Поті (Грузія) з вантажем манґану, щоб його відвезти до Ґанду (Бельгія).

Совітський амбасадор у Льондоні Майський попросив британський уряд помогти устійнити хід інциденту. Брит. уряд не відмовився і видав відповідні інструкції своїм представникам в Еспанії.

Правдоподібно на засіданні комітету неінтервенції

СССР знову зажадає, щоб англійська і французька фльота перевели бльокаду Еспанії, погрожуючи, що

у противному разі поручить своїй власній воєнній фльоті конвоювати свої торговельні кораблі.

Що більше — як повідомляє „Дейлі Експрес",

вчора відчалила з Одеси совітська ескадра,

зложена з 8-ох підводних човнів, 3-ох торпедовців і 2-ох контрторпедовців. Вони пливуть до Еспанії, щоб зареаґувати вогнем, якщо якийсь корабель намагався би затримати совітський торговельний корабель.

КОРАБЕЛЬ БЕЗ ПРАПОРУ ОБСТРІЛЮВАВ ФРАНЦУСЬКИЙ ЛІТАК.

Пасажирський літак французької лінії „Ер Франс" відлетів учора вранці, як звичайно, з Марсель, з 6-ма пасажирами. Коло 8. год., коли літак наблизився до Портбу, контрторпедовець без прапору, що з віддалі пів кільометра обстрілював місто, дав до літака 6 стрілів. Літак піднісся і втік, опісля долетів таки до Барсельони.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Нац. командування повідомляє, що його війська відбили з великими втратами ворожий наступ на північ від Гуески та під Сароблею (пров. Леон), крім того посунулися вперед на захід від Бурґосу та на відтинку Баена. Ген. Кеїпо де Лляно заперечив вістки з ворожих комунікатів, немовби нац. летунство потерпіло прикрі втрати та пояснив, що нац. командування на мадридському відтинку зреорганізовано з метою децентралізації.

Комунікат червоних подає лише, що нац. літаки бомбардували село Мадрідехоз, що під Аранґезом заломився наступ нац. кінноти, та що червоні посунулися вперед на відтинку Поцуельо Віллябева.

Зі завзятих боїв під Боаділею під кінець минулого тижня кореспондент Аваса робить висновок, що там саме задумують нац. війська перевести новий наступ на Мадрид. Нац. війська ужили чимало воєнного матеріялу, обі сторони послуговувалися повзами.

Тепер лінію фронту замикає Мадрид під Ля Манклеою, віддалюється від міста коло університетської дільниці та переходить у віддалі 5-ох км. від Пуерта дель Соль. За Поцуеле йдуть дальше завзяті бої.

Підсумки панамериканської конференції.

Комісія орґанізації миру на панамериканській конференції в Буенос Айрес ухвалила вчора на внесок делеґації Злучених Держав, що до трьох основних конвенцій, підписаних в Буенос Айрес, не зможуть приступати неамериканські держави. Арґентинський делеґат замітив, що його уряд приступив до тих конвенцій пе рекониний, що вони не мають таких обмежень.

Як відомо, згадані конвенції торкаються неінтервенції до справ інших держав, збірної безпеки та збереження миру. Більшість американських держав хотіла би дати вислідам конференції виключно американський характер, коли тимчасом Арґентина змагає до співпраці зі заморськими державами.

Проєкт панамериканської ліги націй має малі вигляди.

Злученим Державам не пощастило переперти зобовязання безоглядної невтральности на випадок війни, що не торкалась би Америки.

Всеж першу панамериканську конференцію слід зарахувати до поважних міжнародних імпрез. Хоча офіційні висліди ще не оголошені, преса підкреслює

помітні успіхи на шляху до обєднання і зґармонізування всього американського континенту.

В конференції взяло участь понад 200 дипльоматів, за нарадами слідкувало коло 500 журналістів.

Конференція покінчиться пленарним засіданням у середу.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІД ЗБРОЄЮ.

Міністер війни домагається у річному звіті, щоб поважно скріпити сухопутні й повітряні сили, бо

міжнародне положення вимагає великої чуйности.

Міністер домагається, щоб утворити 150-тисячну резервову армію та піднести численість національної ґвардії зі 197 на 210 тисяч. Старшинський корпус слід збільшити на 2.000 людей.

Міністер зажадає від конґресу кредитів на будову 700 літаків в 1937 р., щоби Злучені Держави чимскоріше осягнули 2.320 літаків, як це передбачує постанова конґресу.

Бої нанкінських військ з повстанцями.

ЯПОНІЯ ПОГРОЖУЄ.

На приказ міністра Аріти японський амбасадор Каваґоє заявив китайському міністрові закорд. справ Чанчунові, що

Японія не буде поводитись байдужо, якщоби китайський уряд погодився співпрацювати з комуністами проти Японії.

Японці арештували в Дайрені манджурського громадянина Хомянчуна, що як емісар Чансуліяна намагався зорґанізувати більші заворушення в Манджурії.

Внутрішньо-політична ситуація в Китаю ускладнюється, бо деякі губернатори висловилися за реорґанізацією нанкінського уряду; це скріпило позицію Чансуліяна. Появилася була навіть думка, що взагалі тепер годі сподіватися, щоб карна експедиція приступила до військових операцій. Тимчасом прийшла вістка, що

нанкінські війська по завзятих боях заняли м. Квансієн,

віддалене на 75 км. від Сіянфу. Курінь повстанців розгромлено. Урядові літаки збомбардували Сіянфу.

Урядово тих вісток ще не потверджено.

—o—

Експозе мін. Бека.

Варшава, 20. грудня 1936.

Яка ріжниця поміж воєнними сподіваннями і післявоєнною дійсністю, про це найяскравіше свідчать шляхи міжнародних звязків, методи закордонної політики. Сьогодні просто не хочеться вірити, що могли істнувати такі наївні ідеалісти, які впевняли, що після війни щезне установа тайної дипльоматії, яку чейже найчільніші державні діячі обвинувачували у викликанні війни: прецінь мали викликати її тайні трактатові клявзулі, про які ніхто не знав та яких дані автори-дипльомати явно і прилюдно навіть відпекувалися (у книжці Понсонбі „Брехні воєнного часу" чудово зібрані тексти передвоєнних парляментарних інтерпеляцій і відповідей на тему франко-англійського трактату). Чи тямить хто сьогодні, що методи явної дипльоматії пробували впроваджувати большевики своїми відозвами до всього світа („всем всем"), мировими пропозиціями і гаслами, ті самі большевики, які швидко потім ввели до всіх найгірших традицій старої закулісної роботи ще й подвійні куліси у постаті III. Інтернаціоналу, як допоміжної інституції на послугах совітського комісаріяту закордонних справ! Живе і процвітає тайна дипльоматія, а міжнародня установа, яка мала стати інструментом явної політики, продовжує своє істнування тільки в той спосіб, що — не займається ніякими поважними, складними і суттєвими міжнародніми проблемами ані актуальними конкретними подіями!

Серед таких обставин промови міністрів закордонних справ можуть служити двом цілям: або розвівати серпанок непевности, неясности та сумнівів, що ним окрутана закордонна політика даної держави, або — ще дужче його згущувати. Посередня дорога така, щоб трактувати кожноразове експозе, як формальність, якої не можна — на жаль — оминути та якої треба мерщій спе

катися, говорячи в той спосіб, щоб нічого не сказати. Очевидно, що кожний прилюдний виступ відповідального европейського політика у цих важких і наелектризованих часах викликує загальне зацікавлення. З природи річи воно мусить бути і при виступі керманича закордонної політики Польщі: і само географічне положення Польщі і її закордонна політика, заініційована саме від часу приходу міністра Бека, кажуть людям і в Польщі і поза нею ставитись з великою цікавістю до польських прилюдних заяв і дискусій на міжнародні теми.

Цим разом сама польська сторона підкреслювала значіння виступу п. Бека у сенатській комісії закорд. справ: експозе надавано крізь радіо і підчас промови і вдруге (з плити) вечором, — вся без виїмку преса помістила промову в цілости, вся присвятила їй обширні статті та дбайливо друкує закордонні відгуки. Чи сказав мін. Бек дійсно щось нового, якщо вже не сензаційного, то бодай щось такого, що вияснює минуле та заповідає якусь акцію на будуче. Ледви. Мін. Бек своїми виступами у минулих роках, особливо у минулорічнім, належав саме до тієї категорії дипльоматів, які 1) взагалі промовляти не люблять і 2) коли вже прилюдно говорять, то кажуть все і — нічо. Цим разом мін. Бек відступив дещо від тієї засади і сказав — багато більше, ніж у минулому році. Але й багато менше, ніж кажуть премієри чи міністри закордонних справ інших держав. Польська опозиційна преса закидає теж міністрові Бекові хронічний та стереотипний оптимізм у насвітлюванні польських і міжнародніх відносин, протиставляючи йому заяви Гітлера, Мусоліня, Ідена, Дельбоса чи Шахта. Парляментарні експозе мін. Бека мають те характеристичне, що в них нпр. ніколи не кажеться нічого проти когось, нема ніякого різкішого вислову. Цікава річ: міністер Бек це не „професійний“ дипльомат, як нпр. його попередник п. Залеський, а проте він засвоїв собі клясичну дипльоматичну мову, таку гладку, обережну, стилістично-тонку і відбарвлену, що на тлі сильних заяв декого з вищеназваних сучасних державних европейських керманичів його виступи справді виходять блідо. А проте не слід забувати, що дійсно геополітична та сучасна ситуація в Европі така, що польський міністер мусить рахуватися зі словами. При такому підході найголоснішу вимову має — мовчанка, як ось нпр. у цьому випадку щодо Чехословаччини: в одногодинному експозе мін. Бека, в якому приязно говорилося про всіх і вся — про ЧСР не було ніже словечка. Видно, що ані наближення до Франції ані до Румунії не вплинуло на покращання польсько-чеських взаємин. Очевидно: і русофільських ендеків і фронтолюдово-фільських пепесів страшенне це болить: бо одні і другі звязують подорожі марш. Ридза-Сьміглого і мін. Бека до Парижа та відвідини румунських достойників у Варшаві (премієр, шеф генерального штабу, невдові король) із своїми бажаннями — завернути назад на різко протинімецькі позиції та на позицію „східного пакту“.

Нові позиції, які перейшла Польща саме від часу приходу п. Бека на становище міністра закордонних справ, це саме відмова від штивної політики — союзу виключно з Францією та іншими її союзниками. Та політика, як відомо, довела була до того, що Польща опинилась була перед Скіллею і Харибдою: з одного боку зріст німецької військової потенціяльної сили та взагалі відродження Німеччини як мілітарної великодержави загрожував Польщі безпосередньою страшною небезпекою, — з другого боку не меншою небезпекою грозила „опіка“ східного сусіда, на якого силою факту Польща мусілаб спиратися. Боротьба за незалежність у закордонній політиці від Франції скінчилася у практиці тим, що польська закордонна політика стала еляєтична: це значить не тільки те, що Польща заключила поруч із пактом неагресії з СССР також безпосередній пакт з Німеччиною, але й те, що Польща на будуче залишає собі вільну руку приєднатися у черговому великому европейському конфлікті до того табору, який буде вигіднійший.

Інша річ, що сьогодні можна казати: не належимо до ніякого табору доктрин, хочемо з усіми сусідами жити в згоді, не маємо ніякого інтересу у війні, на випадок війни будемо невтральні, і т. п. Але інша річ, чи можна бути невтральним у ситуації, в якій нпр. обидва сильні сусіди вважатимуть терен даної держави ідеальним тереном воєнного порахунку, та чи можна боронити ненарушности своєї території одночасно на 2 фронти?!

Без огляду на те, чи хто вдоволений з експозе п. Бека чи ні і чи воно має атракційні моменти чи ні, воно безумовно ситуацію того міністра ще дужче скріпить. Буде це чергова перемога міністра, який мусів важко боротися за закріплення своєї особистої позиції, гостро у свій час атакованої — і то не тільки у Польщі. Зворот про „велике і відважне рішення“ замиритися з Німеччиною без огляду на „нерви“, як також згадка про промову Жданова (хоч уже ніби ця справа „задовільно“ зліквідована) і заява про тісне зацікавлення Польщі у всіх надбалтійських справах, — взаємини із Совітами не поліпшить. Але ми, українці, спеціяльно не маємо чого з цього приводу сумувати. Очевидно, не прийшов ще час, щоб міністри закордонних справ европейських держав згадували про українську проблему, як проблему міжнародню. Покищо промови тих міністрів є для нас лише повчальними документами, як треба боронити назовні своїх інтересів. Обективно треба признати, що поляки свої інтереси боронити вміють...

ів.

Поразка уряду еспанських большевиків у Женеві.

Женева, 17. грудня 1936.

Формальних причин відкинути домагання уряду Валенсії, щоб скликати Раду Ліги Націй, не було, але знайшлося досить засобів позбавити цю сесію її всякого політичного значіння. Нема сумніву, що Москва пхнула уряд „людового фронту“ Еспанії до цього кроку, але він викликав таке невдоволення і в Льондоні і в Парижі, що не лише Блюм, а навіть ~~і Литвінов~~ полишили Дель Вайо його сумній долі в Женеві. Що міністер Іден не зявився цього разу в Женеві, цілком зрозуміло, бо навіщож істнує Комітет неінтервенції в Льондоні, коли в еспанських справах звертаються до Женеви?

Промова дель Вайо випала на загальну думку журналістів дуже нещасливо. Вона містила багато нетактовних загальних нападів на „фашизм“ неопертих на доказах і багато осторог на адресу інших держав перед можливістю збройного конфлікту в Европі. Коли Дель Вайо заявив ще, „Ми не просимо Раду помогти чимся еспанському народові перемогти його власні труднощі“, то лишилось лише запитати, чого він властиво шукає в Женеві. Дебати, що звязалися з приводу цієї промови, докінчили поразку „еспанського уряду“ в Женеві. Представник Великобританії, льорд Кренборн, заперечив твердження еспанського промовця, що Комітет неінтервенції не осягає своєї мети. „В дійсности — казав він — цей Комітет перешкодив боротьбі поширитися поза межі Еспанії“. В обороні льондонського Комітету, а не уряду Валенсії промовляв і представник Франції п. Вієно, звертаючи увагу на те, що „Комітет виробив плян

ДР. В. ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ. 2

Шляхи нашого новітнього мистецтва.

(Докінчення).

Але не можемо тут, де ходить про загальну характеристику, поминути мовчки і деяких негативних сторінок, тимбільше, що аранжери останньої вистави претендують на загальне заступництво українського новочасного мистецтва АНУМ-ом. Колиб широка мистецька пропаганда АНУМ-а обмежилася до признання, що АНУМ репрезентує у своїй більшости тільки певний означений напрям українського новочасного мистецтва, тоді ці замітки прибрали би інший характер.

З невеликими вийнятками (найяскравішим вийнятком є артистка високої культури О. Кульчицька) загальний тон вистави є модерністично-інтернаціональний. Творчість більшости мистців тої вистави не звязана ані з рідною землею ані атмосферою тої землі, ані з духом старої традиції українського мистецтва, ані врешті з певними суттєвими релігійними чи національними потребами нашого громадянства.

Отже не вищі духові потреби українського громадянства, не гаряче бажання духово піднести і переродити це громадянство є рішальними чинниками такої вистави, а далекі від його потреб проблеми модерністично-інтернаціонального мистецтва.

Ми далекі від того, щоб закидати комунебудь, що він бере надхнення з чужих зразків. Ніхто не вимагає від живих мистецьких течій, щоб вони не переймали чуже. Але вся річ у тім, щоб переймати великі та могутні зразки і їх творчо асимілювати. Ні одного ні другого не бачимо в більшости експонатів вистави АНУМ-а. Зразками є не твори здорового та могутнього мистецького духа Окциденту, а взори розкладового модерністично-інтернаціонального мистецтва. Нема в напрямах заступлених АНУМ-ом також слідів творчої реасиміляції навіть тої, яку бачимо в найбільш модерних мистецьких течіях Заходу. Нпр. в італійськім футуризмі (яким рішуче не захоплюємося) пробивається пластично монументальна римськість, у новіших течіях французького модернізму є легкий подув клясицизму, в німецькім експресіонізмі властиний німецькому духові нахил до одуховленого виразу, який характеризує німецький середньовічній примітив. У нашім мистецтві чужі інтернаціональні впливи падуть не на творчий ґрунт уже тіальних мистецьких течій, а в порожнечу.

І в тім добачую велику небезпеку для українського мистецтва. Для відтінів мистецтва, яке це не має свого ясно скристалізованого національного на старій традиції (вона є, але неусвідомлена) опертого етосу — інтернаціональний модернізм може відбитися фатально. Може зродитися анемічно-абстрактне від усіх потреб життя відорване мистецтво і коли вільно зробити порівнання з життям рослин, не зможе воно розвиватися так само, як підтропікальна пальма у вічним снігом покритих сибірських тундрах або альпейська фіялка на жагучих пісках Сагари.

Тому і перещіплювання західно-европейського безтрадиційного і в ґрунті речі декадентського мистецтва на наш ґрунт може принести зі собою всі ті симптоми духового виління, про які ми в загальних міркуваннях говорили.

Не ставимося ані ригористично ані ексклюзивно до ріжних проявів українського новітнього мистецтва. Допускаємо можливість ріжних еволюцій, бо нині всюди там, де йде духове відродження, інтернаціональні Савли перемінюються в національно-традиційних та віруючих Павлів. Тільки ці еволюції мусять проявлятися в дійсних суттєвих змінах самих мистецьких почнинів, мусять нести на собі риси змагань до правдивости та до беззастережної служби високим вимогам мистецтва та мусять родитися з індивідуальних потреб душі та з загальних громадянства.

В нинішню пору, де змагаються з досі небувалим духовим напруженням творчі та деструктивні світогляди, мистецтво як один з наймогутніших духово-виховних чинників людства, має неоцінене значіння.

І коли громадянство вимагає нині від мистецтва сповнення певних громадянських функцій і коли воно старається обмежити своїми вимогами крайньо індивідуалістичні вияви демоліберальної доби — то це все випливає з твердих потреб і строгих обставин нашої доби.

Актуальна вистава АНУМ-а за невеликими вийнятками викликала у нас побоювання про майбутній розвій українського новочасного мистецтва особливо з огляду на небезпеки, які йому загрожують від інтернаціонального модернізму і тому уважали ми за вказане над цим питанням основніше застановитись.

контролі". Досить злу послугу зробив п. Дель Вайо й п. Патьомкін заявляючи, що „Москва ніколи не вважала, що помагаючи легальному урядові Еспанії, втручається до внутрішніх справ Еспанії чи порушує пакти Ліги Націй". Цією заявою свого представника визнав властиво московський уряд, що він дійсно підтримує еспанських большевиків. Але найрішучішу відправу представникові уряду Валенсії дав представник Польщі, п. Комарницький, заявивши між іншим, що на думку польського уряду скликання Ради Ліги Націй не сприяло ані відпруженню в Еспанії ані зменшенню терпінь еспанського народу. „Ліга Націй рискує,що її втягнуто до справи,яка може спричинити нові розчарування шкідливі для престіжу Ліги Націй і може навіть для справи міжнародного миру". Пропозицію представника Польщі замкнути дебати над еспанською справою приняли прихильно.

Резолюція Ради, яку запропонував її президент, представник Чіле, п. Едвардс, принята одноголосно, повертає властиво цілу еспанську справу до льондонського Комітету неінтервенції не забираючи в ній голосу і поручає лише членам Ліги Націй, що беруть участь у цім Комітеті, пильнувати, щоб до еспанської війни справді ніхто не вмішувався. Разом з тим Рада висловила свою симпатію щодо пропозиції посередництва, яка вийшла з Парижа та Льондону. Виявів плятонічного співчуття до цієї франко-англійської акції зрештою ніде не бракує, але і до її реальної вартости ставиться з великим скептицизмом не лише Берлін, а і самий Париж, де большевицько-соціялістична частина „людового фронту" посилає масово добровольців та зброю до Мадриду та Барцельони і робить таким чином офіціяльну акцію „невтручання французького уряду" просто смішною.

Дуже неприємною, а навіть просто фатальною, для Дель Вайо та його уряду є кінець резолюції, де жадається, щоб війну в Еспанії провадили більш людяно. Це жадання спрямоване виключно й безпосередньо до уряду Валенсії підтримав президент Едвардс великою і палкою промовою виголошеною на останньому засіданні присвяченім еспанській справі. У цій промові він зазначив, що в будинках дипльоматичних представництв ріжних держав у Мадриді рятуються кільканадцять тисяч еспанців перебуваючи в жахливих умовах, мерзнучи і голодуючи, і закликав Міжнародній Червоний Хрест подбати про те, щоб цих нещасливих вивезли з Мадриду та меж Еспанії. Дель Вайо, від якого жадають в Женеві конкретних приречень, опинився в дуже тяжкім становищі не маючи спроможности їх дати. Він дав до зрозуміння, що лише еспанські націоналісти, яким пощастило дістатися з жінками та дітьми до чужинецьких представництв, вдержують їх ще в Мадриді. Коли переведуть евакуацію втікачів з консулятів, вони негайно покинуть Мадрид і дотичні уряди визнають національний уряд у Бурґосі. Таке отверте признання, що большевицький уряд Валенсії воює при допомозі системи заручників, викликало загальне обурення в Женеві, та й не лише тут.

Ініціятори поставлення есп. справи на порядку деннім Л. Н. очевидно дуже розчаровані осягненими результатами, які зовсім не відповідають їх сподіванкам. У всякому разі справа еспанської війни перейшла свій женевський етап. Юридичним осередком полагоди цієї справи є лише льондонський Комітет неінтервенції, але вона переросла безмежно його рямки. Говорячи про посередничу акцію цього Комітету „Журналь де Женев" вказує на те, що Комінтерн уживає як гарматнього мяса своїх адептів в Еспанії. А німецький уряд зазначує у своїй відповіді на франко-англійську пропозицію, що противники національного уряду Еспанії убивають заручників, воюють підпалами та іншими жорстокостями, які розпалюють пристрасти до крайньої міри. Цікаво, яких засобів ужие французький та англійський уряд, щоб змінити цей стан річей. Хоч і визнали вони Совіти, Совіти і надалі не визнають їх „буржуазної ідеольогії".

М. Данько.

З ЖИТТЯ СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

(За київським радіом).

ХАТИ ОБОРОНИ.

При колхозах організують тепер нову установу: „хати оборони". В них учать колхозників военного ремесла, познайомлюють їх із діяльністю „Осоавіяхіму", з кінною їздою („ворошилівці") тощо, а колхозниць підготовляють до санітарної служби. Як подало 20. ц. м. київське радіо, таких „хат оборони" зорганізовано вже поважну кількість на всьому просторі України.

ПІДГОТОВА НОВИХ 150 ТИСЯЧ ЛЕТУНІВ-ПІЛЬОТІВ.

Робітники фабрики Менжинського в Москві кинули поклик дати новий 150-тисячний кадр летунів-пільотів. На цей поклик відгукнулось багато робітників на Україні, зголошуючи свої кандидатури. Цією справою в Києві занявся аероклюб „Динамо".

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ СССР.

Дня 6. січня 1937. р. відбудеться на цілій території Совітського Союзу перепис населення. Поміж питаннями переписних квестіонарів розріжнені „національність" та окремо „рідна мова". Як приклад подано через радіо: можна бути російської національности, при чому рідна мова може бути українська. Влада закликає всіх громадян облекшити працю переписників.

ЗИМОВІ ШКІЛЬНІ ФЕРІЇ НА УКРАЇНІ.

Большевики подбали, щоб дітей не випустити зі зорганізованих лав також і підчас ферій. Організують у школах і стадіонах „масовки", „ялинки на леді", „вилазки за міста", ріжні спортові зустрічі юних фізкультурників тощо. Замітне, що ялинку, традиційну різдвяну ялинку, большевики приняли, не вважаючи на її тісний звязок з релігійним культом. Київське радіо подало ріжні місця, де продають ялинки та всякі „ялинкові іграшки" (досі продано останніх за 324 тис. рублів). Варто би приглянутись цим казьонним іграшкам. Мабуть на кожній красується в тій чи іншій формі „геніяльний Сталін"...

ЖАХЛИВА НЕДУГА „СТАЛІНІЗМУ".

Слухаючи якогонебудь совітського радія, дістаєте швидко біль голови від безупинних майже поклонів перед ідолом — Сталіном. Для прикладу подаємо з київської радіо-програми 21. ц. м. ось-такі спеціяльно „сталінські" авдиції: 1) „Сталін-творець нової радянської конституції", 2) „Сталін у піснях народів СССР", 3) „Слово Сталіна між нами, воля Сталіна між нас. Пісні про любимого вожда"... Це (уявіть собі!) в програмі одного дня. Треба додати, що в кожній радієвій прелекції на яку не будь тему, чи в концерті обовязково мусить бути згадка про Сталіна; що поза радіом улаштовують теж „сталінські вечорі"; що портрети Сталіна висять скрізь і всюди, по установах і вулицях... Страшна, жахлива недуга „сталінізму".

„ВИВЧАЮТЬ" КОНСТИТУЦІЮ.

На заводах, шахтах і колхозах покликано до життя семинарі для „детайльного вивчення сталінської конституції"...

ПІДГОТОВА ДО ЗУСТРІЧІ НОВОГО РОКУ.

„Трудове населення цвітучої України" (дослівно!) готовиться до зустрічі нового року. В Києві і по інших містах України (очевидно і в цілій СССР) відбудуться балі, маскаради, вечірки, коротко: великий новорічний карнавал. Будуть підсумовані теж „величезні успіхи стахановського 1936. року".

ДЕСЯТИЛІТТЯ ХАРКІВСЬКОЇ „ДЕРЖАВНОЇ ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ".

Оперовий театр у Харкові готовиться до 10-тих роковин свого існування. Ювилейне свято тріватиме 5 днів, починаючи від 27. ц. м. Зачнеться воно премієрою опери „Тихий Дон". Намічені теж концерти, вистави для дітей, видання монографії і влаштування фотовистави зі знимок ріжних виведених опер.

КИЇВСЬКА РАДІОСТАЦІЯ РВ9 ФІЛІЄЮ МОСКОВСЬКИХ РАДІОСТАЦІЙ.

Від часу, коли почала працювати „потужна" радіостація ім. Косіора у Києві (дійсно сильна — у Львові можна її легко дістати), раніше чинна в Києві стація РВ9 змінює і передає головно авдиції московських стацій. І так напр. коли радіостація ім. Косіора подає в год. 21.40 „останні вісті" по українськи, то радіостація РВ9 трансмітує „последния извєстія" з Москви.

Н-вич.

В обороні рідної землі.

ВІЧЕ У ГЛИНЯНАХ.

Дня 8. ц. м. відбулося у Глинянах велике віче в справі земельній і шкільній. Приявних було к. 300 осіб, представників із 23 громад глинянського судового району і міста Глинян. Віче відкрив голова ПНК адв. Микола Куницький, який і проводив, на секретаря покликано м-ра Михайла Дужого. До почесної президії вибрано о. Сенева з Задвіря, Івана Олійника з Задвіря, Савчака Андрія і Михайла Тимняка з Глинян, Стефана Гроностальського з Замістя, Яцка Бехирського з Розворян, Миколу Боршовського з Ляшок.

Після того близько 2-годинний реферат у земельних справах виголосив пос. д-р Ст. Біляк. По рефераті на внесок м-ра Дужого присутні одноголосно приняли відомі протикольонізаційні резолюції.

По ухваленні протикольонізаційних резолюцій забрав слово посол Вол. Кузьмович і в 1-годиннім рефераті зясував цілість шкільних справ.

По рефераті посла Кузьмовича почалася дискусія над обома рефератами. В 2-годинній дискусії, веденій на дуже високому рівні, бесідники річево ставились до порушених справ. Забирали голос пп.: Цимбала з Лагодова, Іван Танчин зі Солової, Мих. Шульга з Глинян, дир. Мих. Сеник, Сенів з Загіря, Михайло Капина з Ляшок Кор., Корейба Дмитро з Вижнян, Михальський Іван з Розворян, Іван Сірант з Курович і м-р Михайло Дужий з Глинян. Вкінці забрав слово дир. Михайло Сеник і загрівав присутніх до боротьби за рідну землю і школу. Всім дискутантам основно відповідали оба посли.

Віче закінчилося відспіванням нац. гимну.

ВІЧЕ В БІБРЦІ.

Дня 10. ц. м. відбулося в Бібрці в салях Українбанку імпозантне повітове віче, скликане заходом ПНК в Бібрці. Від УПР прибув на віче пос. д-р Степан Біляк. Приявних начислювано понад 800 осіб з усіх волостей та громад повіту. Численно була заступлена також духовна та світська інтелігенція. Зацікавлення вічем було незвичайне, настрій увесь час піднесений. Віче відкрив голова ПНК о. Михайло Бобовник. До президії ввійшли: о. Михайло Бобовник, предс., Іван Пахолок і Семен Харкавий, заст. та Іван Шкварок, секретар. Півтораґодинний звязкий реферат посла д-ра Біляка вічевики вислухали з напруженою увагою і нагородили гучними оплесками. В дискусії забирали голос: д-р Іван Венгльовський, Іван Павук, Павло Ружак та інші. Одного з комунізуючих, що намагався внести дисонанс, вічевики закидали окликами „ганьба" та однодушно домагалися від президії відібрати йому голос і видалити зі салі. Читанню резолюцій у земельних справах і постанов у боротьбі з комунізмом товаришили живі аплявзи та оклики „слава". При кінці забрав слово секретар Іван Шкварок, який, повідомивши зібраних, що саме напередодні віча відбулись похорони незрівняного різьбаря українського слова, Василя Стефаника, вніс ушанувати його повстанням з місць та 1-хвилинною мовчанкою. Після того віче закінчено могутнім співом національного гимну.

Новий конкурс „Діла“ на економічні статті.

Як відомо нашим читачам, зпоміж надісланих статтей для попереднього конкурсу, уфундованого в „Ділі“ п. Василем Тихим з Америки, жюрі признало тільки 6 авторам грошеві нагороди. Для чотирьох нагород (для Іої в сумі 10 ам. доларів і для трьох по 3 ам. доляри) не найшло жюрі відповідних кандидатів (див. „Діло“ ч. 81). Тому розписуємо отсим

ЧЕРГОВИЙ КОНКУРС

на тему

„ЯК ЗОРГАНІЗУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ДОМАШНІЙ ПРОМИСЛ?“

Тему вибрало жюрі, признаючи справі організації нашого домашнього промислу першорядну вагу, а для дальшого господарського розвитку українського народу — велику актуальність.

Нагороджених буде 5 статтей, а саме:
1-а нагорода—рівновартість у золотих 6 ам. дол.
2-а нагорода — рівновартість у зол. 4 ам. дол.
3-я нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.
4-а нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.
5-а нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.

Засаднича вимога: річевий підхід до теми і можливість здійснення поданого проекту.

Розмір статті повинен не переходити розміру нормальної газетної статті (200—300 рядків).

Статті писані по змозі на машині, треба надсилати в замкнених ковертах із зазначенням назовні: Для конкурсу. Справжнє прізвище автора треба помістити в окремій меншій коверті, яку жюрі відчинить уже після признання нагороди.

Речинець, до якого прийматимемо згадані статті, 31-го грудня ц. р.

З українського життя на чужині.

ВДАТНА УКРАЇНСЬКА ІМПРЕЗА У БРНІ.

13. XII. ц. р. українське т-во самопомочі „Єдність“ у Брні, що складається переважно зі стрілецтва та його родин, улаштувало Миколаївську вечірку для дітей і дорослих. Треба зазначити, що імпрези т-ва „Єдність“ у Брні вже мають свою устійнену добру традицію. Саля католицького дому в крал. полі була повна гостей; дехто приїхав в далекої околиці.

Перша частина вечірки була присвячена для дітей, які заграли сценку „Івасів плащ“, заспівали Миколаївську пісеньку та затанцювали пару народніх танців. Відтак св. Миколай з янголом і чортом роздали дітям дарунки. Кожна дитина дістала по дуже доброму светрові, які виконала жіноча секція т-ва.

Друга частина була присвячена дорослим. В ній грала до танцю струнна оркестра під згучним проводом п. Найди. Св. Миколай не забув і на дорослих гостей, яких обдарував прецікавими дарунками. Деякі дарунки викликали бурю сміху.

Загалом вечірка випала напричуд добре: гості і насміялись і натанцювались до схочу. З визначніших гостей слід відмітити д-ра Слюсара з родиною, інж. Франтика з дружиною, інж. Лича, інж. Марченка, проф. Монюка та б. ін. За цю прекрасну імпрезу слід скласти щонайщиріщу подяку п.і Готфридовій та п. Сигеричові, які не пошкодували свого труду задля розбудження українського товариського життя та найдоцільнішої пропаганди нашої культури серед чеського братнього суспільства.

Л. В—ий.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Польський посол у Берліні парафував польсько-швайцарський договір про заплату за торговельні обороти.

В еспанському Мароко організують 15-тисячний корпус, що буде зложений з европейців та мароканських тубольців.

У білоруській совітській республиці нар. комісарем внутр. справ іменовано москаля Молчанова на місце жида Ізраеля Лемлевського.

Французька суспільна партія (де ля Рока) покінчила вчора конґрес. Вона домагається, щоб уряд зірвав договір зі СССР, скріпив союзи з Анґлією, Італією, Малою Антантою і Польщею та довів до ширшого порозуміння з Німеччиною. Промова де ля Рока закінчила конґрес.

Делеґація палестинських арабів виїхала на наради з королем Іраку Ґазі та з королем Саудійської Арабії Ібн Савдом.

Сирія хоче полагодити спір за Санджак Александрети шляхом виміни населення. 80.000 турків зі Санджаку переселено би до Туреччини, на їхне місце поселено би 150.000 сирійців з Туреччини.

Єгипетський король Фарук І. приїде в лютім 1937 р. до Льондону.

82-ох кубайських послів обвинувачать президента Куби Ґомеца. Сподіються, що 2/3 послів виступить проти президента, що мусітиме уступити; полк. Батіста перейняв би владу. Амбасадор Злучених Держав хоче посередничати у тому конфлікті.

Делеґація французьких промисловців виїхала до Берліну, правдоподібно, щоби вальнати франко-німецьку кольоніяльну співпрацю. Делеґація тримає звязок не лише з французькою амбасадою, але також з британською й американською.

Японські морські стрільці побили підпоручника міжнародньої поліції в Шанхаю, англійця.

Німецький летун Віллі Гампель підняся зреорґанізувати летунство Афґаністану.

ГЕРБЕРТ НЕЛЬСОН.

Погана маска.

Директор варієте дивився із щасливим усміхом на цю трійку: Чарлі і струнка Бетті теж усміхались:

— Я справді дуже щасливий, що ви будете виступати в мому театрі цей місяць...

Жіп сидів похнюплений, заложивши ногу на ногу і якби не брав участи у розмові дивився через вікно.

— Ми теж, пане директор — відповіла Бетті. Чарлі кивнув головою, але Жіп мовчав. Директор стріпував попіл з папіроски.

— На мою думку головний успіх вашого виступу буде безсумніву маска пана Жіпа. Публика буде пищати з радости.

Жіп перекинув ліву ногу на праву:

— Не буде ніякого успіху, бо я не буду мати ніякої маски.

Директор глянув на нього збентежений. Бетті і Чарлі перелякались.

— Я вас не розумію — сказав директор. — Чи ви не маєте наміру виступати у своїй масці кльовна? Коли так, то мусите викинути цілий нумер і взагалі не потребуєте виступати.

Жіп переступав з ноги на ногу:

— Я вже маю цього досить, щоб грати ролю блазна. Від часу, як ми виступаємо, ви накинули мені цю огидливу маску. Я не хочу бути вічно поганим і я не є по своїй вдачі коміком. Я сам не відчуваю гумору. Моя вдача — поважна. Чому Чарлі не візьме на себе таку ролю? Він любить веселі сцени та дотепи.

Бетті зідхнула важко:

— Він зовсім зґезався!

Усміхнулась і підійшла до нього:

— Не роби дурниць, Жіп. Ти-ж сам знаєш, що у нашому виступі ти заступаєш атракцію. Завдяки тобі нас анґажують найбільші варієте світу. А тепер ти хочеш нам зіпсувати працю? Я знаю твої арґументи. Ти — гарний, добре збудований і ти міг би скакати по сцені, як Апольонський красунь. Але-ж ти знаєш, що ти маєш твою ролю і мусиш носити маску!

Жіп відійшов до вікна. Чарлі звернувся до директора:

— Знаєте, пане директоре, кожного місяця ми маємо з ним ту саму історію. Але він ніколи не зробив нам такої сцени у кабінеті директора. Досі він сварився з нами тільки дома і можна було його якось переконати.

Директор звернувся до Жіпа:

— Але чи ви маєте якісь причини, щоб не характеризуватись?

— Звідки ми можемо про це знати! — сказала Бетті, але сказала так, якби знала дуже добре.

Жіп підійшов до стола:

— Я вам зараз поясню. Було це минулого місяця. Ми виступали в „Тіволі“. Що вечора по виставі я ходив сам до каварні. Раз зайшов я до якогось ресторанику у садочку. Там танцювали і я познайомився з одною панночкою. Вона звалась Ґріт. Ми зустрічались і пізніше щораз частіше. Аж одного дня вона спитала мене, хто я такий. Я відповів їй, що найкраще буде, як будемо говорити про себе якнайменше і будемо мріяти. Але вона не розуміла цього і хотіла конче знати, чим я займаюсь. Я мусів їй нашешті сказати, що ми виступаємо в „Тіволі“ і що Чарлі та Бетті мої партнери. Вона дуже втішилась, кажучи, що вже давно мріяла про знайомість з артистом і що зараз того самого вечора піде до нашого театру.

Ґріт сиділа в першому ряді. Я побачив її ще перед виставою крізь дірку у завісі. Вона була схвильована, бо перекидала раз-у-раз сторінки програми. Дивилась на всіх горда, що її приятель виступить як артист. Почалась вистава, минав пункт за пунктом. Нарешті прийшов наш виступ. Бетті вигаядала чудово із своїм золотистим волоссям і своєю зграбною фіґурою. Самі зрештою її побачите, пане директоре! Вона танцювала з Чарлім, поки я не викотився на сцену у своїй обридливій масці. На салі все заворушилось від реготу і Ґріт теж сміялась. Та вже за хвилину я помітив її страшну повагу... сміх щез з її обличчя. Заки я встиг був роздягнутися після вистави, до ґардероби принесли мені лист від неї. Вона писала, що я мав рацію, коли радив їй не питатись, яке я маю заняття. Від тепер, коли вона побачила мене на сцені, вона буде мене вже завсіди бачити з тим викривленим лицем.

І таке, пане директоре, повторялось зі мною теж в інших містах. Коли я тільки закохався і ближче поцікавився якоюсь симпатичною жінкою, наша знайомість скоренько кінчалася. Дівчата сміялись з мене і забували про те, як я виглядав приватно. Я роблю з себе блазна, щоб заробляти на хліб, щоб збирати оплески, але ніхто не журиться тим, що я через це трачу. Тепер годі! Ти Чарлі і ти Бетті мусите мені раз щиро відповісти: „Чому я, до сто чортів, мушу бути тим, що робить завсіди із себе потвору на сцені?“

У кімнаті стало так тихо, що можна булоб чути голку, якби впала із стола. Після цього встала Бетті, підійшла до Жіпа і довго вдивлялася в його очі.

— Чого ти дивишся? — спитав подразнений Жіп.

— Я вже знаю в чому річ — відповіла вона. — Прошу вас пане директор і тебе Чарлі, вийти на хвилину з кімнати. Я мушу з ним поговорити на розум.

Коли Бетті лишилася з Жіпом сама, сказала вона до нього:

— А я дуже рада, що з тебе всі дівчата сміються.

— Рада, чому?

— Бо я з тебе ніколи не сміюся — і голос її звучав так поважно, що Жіп задумався над її словами.

— А Чарлі? — спитав він, ударивши себе в чоло.

— Чарлі? Ех, ти дурнику!

— А я завсіди думав, що ти танцюючи з ним...

— Кльовн не повинен думати — відповіла весело Бетті.

Жіп зрозумів і теж засміявся.

— Пане директор! можете ввійти — крикнув він відчиняючи двері — вона мене переконала! Найважніша річ це успіх у мистецтві!

Перекл. а. б.

Святочні бажання за посередництвом „Діла"

Подаємо Шановним Читачам до ласкавого відома, що як і минулими роками, з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят відкриваємо окрему рубрику святочних бажань для Вп. наших Читачів і Прихильників.

Надіслані бажання помістимо у святочнім числі „Діла". Кошти бажань: 2 золоті до розміру 15 слів та 20 сотиків за кожне слово понад 15 слів.

Сподіємося, що наше Шановне Громадянство використає цей дійсно вигідний і дешевий спосіб святочних бажань та з нагоди цьогорічного Різдва пригадається своїм дорогим і близьким, своякам, приятелям, товаришам, знайомим і т. д.

Бажання, за які належитість просимо надсилати рівночасно з текстом, приймаємо до 3. січня 1937 року.

Заява д-ра Дмитра Левицького.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прошу Вас помістити на сторінках „Діла" цього мого листа:

Вернувшись до Львова після короткого мого побуту у Німеччині, куди я їздив виключно у своїх маєткових справах (на що предложив був докази при заходах щодо пашпорту), я з найбільшим здивуванням довідався, що деякі люди поширюють сплетні, немов та моя подорож мала політичний характер, ба навіть дошукувалися звязку поміж нею і деякими статтями „Діла". Заявляю, що від поверх півтора року я в активній політиці участи не беру, ніде з ніякими прилюдними заявами та взагалі той час не виступав та свідомо завсіди оминав навіть розмов із чужинцями на тему політичної ситуації в краю. Посуджувати мене, що маю чи навязую звязок з якиминебудь чужосторонніми чинниками, вважаю нікчемною клеветою.

Дмитро Левицький.

Господарська основа Підкарпатської Руси.

(ВІД ВЛАСНОГО КОРЕСПОНДЕНТА.)

Прага, грудень 1936.

Подаємо нашим читачам низку цікавих дат, що торкаються господарського життя Підкарпатської Руси і ілюструють основи буття наших братів на тому боці Карпат. Гадаємо, що вони зацікавлять неодного з наших читачів, особливо тепер, коли так багато говориться і пишеться про Підкарпатську Русь з приводу приготувань до введення в життя її автономії.

Цифри ці беремо з реферату шефа рільничого відділу краєвого уряду в Ужгороді інж. Леоп. Махачека й доповняємо їх місцями й даними з інших статистичних джерел.

58 % населення Підкарпатської Руси — це хлібороби. Половина простору країни вкрита лісами, а друга половина це рілля. Хліборобство на Підкарпатській Руси ведеться на ґрунтах: державних, громадських і приватних. На одну душу хліборобського населення Підкарпатської Руси припадає всього 1,41 гектарів ріллі — а в Чехії 2.01 гект. З цих 1.41 гект. припадає 0,57 гект. на посівну площу, 0.37 на сіножати і 0.44 на пасовиська. З усієї посівної площі Підкарпатської Руси лише 15% обробляється інтенсивно, а 85 прц. екстенсивно.

Підкарпатська Русь має 112 тисяч хліборобських господарств. На одно таке господарство припадає пересічно 4 особи. 104 тисячі, себто 93% хліборобських господарств Підкарпатської Руси, це господарства до 10 гектарів, решта 7% це господарства понад 10 гектарів. До першої групи належить 48 % усеї ріллі країни, а до другої аж 52%.

За час шести років, від 1926—1931. р. чистий дохід з 1 гектара виносив лише 21.25 чес. к. отже з цілої Підкарпатської Руси лише 14 міліонів. Заробіток одної робочої години треба оцінювати на 0.83 кч. Одначе рілля дає можливість заробітку всім членам родини й тому хліборобський прибуток з 1 гектара можна рахувати на 987 кч.

Повне запотребування одної дозрілої людини в хліборобстві є на Підкарпатській Руси дуже мале, бо лише 2.480 кч. річно, з чого на найконечніше прохарчування треба рахувати 1.880 кч. В Чехії річне запотребування виносить 6.717 кч. на людину. Тут треба шукати причини недостаточного відживлювання та взагалі низької життєвої стопи хліборобського населення Підк. Руси. Задовження хліборобського населення Підк. Руси обраховують тепер на 800 мілонів кч.

Замітним і під господарським оглядом дуже нездоровим явищем в хліборобському господарстві Підкарпатської Руси є дріблення, дільба і так вже малих хліборобських господарств. Розраховують, що коли цей процес буде далі так поступати, як досі, то вже 1960. р. на одну особу хліборобського стану Підкарпатської Руси припадалоб лише 0.77 гект.

Якжеж його направити?

Згаданий референт дає на це таку відповідь: Або постаратися про збільшення площі ріллі, або перейти з екстенсивного господарства до інтенсивного або надвищці хліборобського населення найти інший варстат праці чи найти їй прожиття на еміграції — все одно чи то в т. зв. історичних землях (Чехія і Моравія) чи то в чужині. Збільшення продукції можна досягти лише двома шляхами: комасацією і заселенням верховини в вертикальному напрямі, а теж висушенням забагнених просторів підкарпатського низу. Кошти на здійснення цих засобів виносилиб приблизно два міліярди кч. Крім цих, так мовитиб, чисто технічних засобів треба постаратися теж про збільшення продукції хліборобського господарства. За десять літ збір пшениці з 1 гектара виносив пересічно лише 11 сотнарів, а сухої паші лише 12 сот. В Швайцарії, отже в дуже подібних природніх умовинах, річний збір сухої паші з 1 гектара досягає аж 101 сот. Збільшення збору можна досягти: відповідним добором зерна для засіву та доцільним гноєнням не лише природними, але і штучними погноями. Обраховують, що невміла консервація природнього гною приносить хліборобству Підкарпатської Руси не менше не більше лише 150 міліонів кч. втрати річно. Що торкається пасовищ, то всю увагу треба звернути на раціональне і доцільне використовування головно полонин, а пасовища в долинах чи на низах треба перемінити на засівні площі. Треба теж конче звернути пильну увагу на скотарство, а це на плекання і збереження расовости худоби та на раціональну годівлю. Одначе ці засоби, на думку знавців, не малиб великого значіння, колиб рівночасно не подбати про забезпечення добрих цін збуту всіх хліборобських продуктів, усунення всякої спекуляції та зниження коштів виробництва. А на це треба гроша і кредитів. Одне і друге можна досягти розбудовою кооперації. І в цьому лежить краще майбутнє Підкарпатської Руси. Само собою, що треба теж подбати про піднесення хліборобської освіти, особливож між хліборобським молодняком. Нині кошти, що їх витрачується на піднесення хліборобства Підкарпатської Руси, виносять 1/300 усього прибутку з хліборобства країни, а це в порівнянні з іншими землями Чехословаччини таки трохи за мало.

М-н.

—o—

По смерти Василя Стефаника.

Дальші вислови спочуття з приводу смерти Василя Стефаника прислали до Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка у Львові: Союз закордонних пресових кореспондентів у Берліні, Союз Українок Емігранток у Польщі (Варшава) і проф. д-р Зенон Кузеля у Берліні.

ЧИ КИТАЙСЬКА КРІЗА ПОКІНЧИТЬСЯ БЕЗ ПРОЛИВУ КРОВИ?

Директор китайського банку Сонґ, що прилетів зі Сіянфу до Нанкіну, заявив, що тепер ще зовсім можливо зліквідувати полюбовно бунт Чансуліяна і увільнити Чанкайшека. До Нанкіну вернувся і Доналд з пропозиціями Чансуліяна.

В надії на компроміс урядове летунство дотепер не бомбардувало Сіянфу.

Син гр.-кат. священника китайським маршалом.

Чужинна преса подає цікаві інформації про двох нових китайських маршалів, яких прізвища, уже люди призабули. Маршал Чансуліян є сином колишнього манджурського грабіжника і ворохобника Часуліна. Батько був неуком, який щойно по 15 роках навчився писати і читати, але сина посилав до найкращих европейських університетів. Чансуліяна хотіли були японці зробити цісарем Манджукуо, але він відмовився від цієї почести.

Його конкурентом у політичній карієрі є „християнський маршал" Фенюсіян, який імовірно походить із Закарпаття та є сином греко-католицького священика. Уродився він в Біштрі коло Сарош і в дійсності називається Іринеем Фенґієм. До ґімназії ходив в Еперієсі, був моряком, ґірником і охотником в американській армії підчас війни з Еспанією. Підчас цієї війни здобув собі ступінь полковника. Відтак стався боксерів у Китаї, оженився з християнкою-китайкою, в 1913 вступив до китайської армії, добув по якомусь часі рангу маршала, але уступив зі служби, коли прояпонська політика Чанкайшека почала осягати щораз кращі успіхи. Старший брат китайського маршала д-р Ігор Фенґій, живе в Кошицях, як суддя. Має він багато листів свого брата з Китаю, який зробив таку велику військово-політичну карієру.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Мета життя всіх буддистів.

Багатство Шуї-Даґон.

Один „білий“ журналіст поділився недавно з европейською пресою сенсаційною новиною, що він зважився ввійти власними ногами до одної з найбільше недоступних для християн святинь — пагоди буддистів у Рангун. Рангун чи точніше Шуї-Даґон це для буддистів те, що Мекка для магомедан. Це найстарша азійська святиня куди прямують буддисти з Китаю, Японії, маляйського півострову, з Сіями, індокитайських гір і закутин Афганістану. Мрією кожного буддиста є побувати раз на Цейльоні, де зберігається зуб Будди і в Рангуні, де його учні зложили три волоски з його голови.

Шуї-Даґон це одна з найкращих азійських будівель і всередині одна з найцікавіших. А проте небуддисти не мають сміливости ввійти туди. Вже на вулицях Рангуну можна зрозуміти, чому европейця лякає така думка. Туди прямує тисячі калік, недужих, жебраків і торговців у таких лахміттях, з таким виглядом, що нагадуються описи середневічних походів. Проказа і всякі роди пропасниць ходять разом з ними. До святині Шуї-Даґон можна ввійти тільки босоніж і треба пробиватись туди в юрбі, де не можна вибирати собі сусідів. Нічого лекшого, як стороннього непроханого гостя ограбити там і кинути на нього наклеп, що він зневажив святе місце.

Та знаємо, що є люди, які для сенсаційної статті пхаються навіть під еспанські кулі. Згаданий журналіст не вважаючи на всі пересторогн місцевих знайомих, увійшов до „святая святих“ буддистів, скинувши черевики і згідно з обрядом перейшов 140 ступнів, щоб побачити, як вона виглядає в самій середині. Довкола золотої скриночки із трьома волосками Будди призбирані дорогоцінності, які не можна рівняти з ніяким багатством приватних людей. Сама скриночка має 600 рідких самоцвітів, а золота вежа пагоди на 600 метрів заввишки вся у золоті. Довкола головного вівтаря — стоять статуї та статуетки Будди з золота та алябастру пообвішувані дарами прочан, між якими є великі багачі. На поодинокі різьби частини стін, склепіння, дверей, завіс і дзвонів складались цілі покоління.

Крім одної головної святині є тут довгий ряд пагод, що повставали довкола середущої цілими віками. Вони заховані в тиші гаїв, під доглядом ченців, що не виходять звідси ніколи. В одній такій святині посеред натовпу прочан побачив цікавий журналіст недужу жінку на ліжку. Їй удалось зайти сюди в рідкий момент: коли вона мала стати матірю. А на думку буддистів нема більшого щастя, як уродитись у такій святині, тимто вона і тут лягла на постелі.

Траґедія великого коміка.

З Голівуду прийшла небувала новина: Бастер Кітон вернувся. Вернувся найдешевшим комунікаційним засобом — автобусом. За цей автобус заплатили його приятелі в Ню-Йорку. Він був такий бідний, що не мав навіть за що заплатити рахунку в дешевому пансіоні. У Голівуді мав іще домик, але не мав защо туди вернутись.

Два роки тому звалилась на нього перша біда. На біржі втратив 300.000 дол. Хто заробляє міліони мусить купувати якісь акції, у чомусь льокувати капітал. А важко вимагати від кінового коміка, щоб він відріжняв голяндську мідь від австралійської бавовни. Біда не ходить одинцем. Бастер Кітон не мав щастя в подружжі. Розвівся з жінкою. У процесі присудили йому заплатити кількасот тисяч долярів аліментів. Оженився вдруге, знову розвівся і знову мусів заплатити величезні аліменти. І моральні і матеріяльні наслідки розводу заломили його. Бастер Кітон попав у ту мелянхолію, яка так сильно відбивалась на його лиці, що ніколи не всміхалося. Славний комік, що працював над новими фільмами покинув перед двома роками Голівуд і ніхто не знав, що з ним діється. Він виїхав до Ню Йорку і вів самотне життя, імовірно шукаючи забуття в алькоголю. Приятелі віднайшовши його, допомогли йому вернутися до Голівуду. Але Бастер Кітон не працює, нікого не приймає і не відповідає на ніякі запити репортерів. Його приятелі Чарлі Чаплін, Ґрета Ґарбо і Джін Гарльов допомогли йому грошима — нічого не помогло. Він ходить по свому садочку, копає землю і поливає цвіти.

—o—

З фільмового світу.

ДЕКІЛЬКА ЦИФР ІЗ НІМЕЦЬКОЇ ФІЛЬМОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Закордонний відділ Фільмової Комори в Німеччині розіслав перед кількома днями подрібне звідомлення про діяльність фільмових підприємств у Німеччині, з якого беремо деякі дати, що свідчать про великий розмах фільмового промислу в німецькій державі.

На терені Німеччини працює під цю пору 8 фільмових продукційних підприємств, що випускають річно 140—160 готових довших фільмів, деякі навіть в чужих мовах. Крім цього німецька продукція обіймає 400 культурних і наукових фільм, коло 600 реклямових образів і кругло 260 тижневих оглядів, що дає разом приблизно 1400 фільм річно. В німецькому фільмовому промислі, що затруднює коло 50.000 осіб, інвестовано сьогодні понад пів міліярда марок капіталу.

Німеччина має 52 випозичальні фільм, що здебільша обслуговують цілу державу. В останньому сезоні (1936-37) на фільмовому ринку появилося 160 німецьких і 40 закордонних фільм, що їх випродукували у 21 фільмових підприємствах. Найбільше фільм вийшло з шести найбільших німецьких підприємств: 1) з „Уфи“ — 30 фільм (27 німецьких і 3 чужомовні), 2) з „Тобіс-Роти“ — 23, 3) з „Синдикату“ — 22 (з того 4 чужі), 4) з „Тобіс-Европи“ — 22 (з того 3 чужі), 5) з „Баварської Спілки“ — 20 (4 чужі), і 6) з „Терри“ — 14 фільм.

В Німеччині нараховують тепер 5.271 кінотеатрів із звуковими апаратурами. Всі кіна Німеччини мають майже 2 міліони місць, при чому переважають середні кіна, що мають 250—900 місць (53.6% усіх кін). Великих кінових театрів, що мають більше, як 900 місць, усього 194 (3.71%) й вони концентруються по великих містах, особливо в Берліні (театри „Уфа ам Цоо“, „Гльорія“, „Капітоль“, „Атріюм“, „Тітанія“; „Тавенціен-Паляст“ і т. д.).

Згадані звукові кіна дали в минулім році 200—220 міліонів марок обороту, з чого держава стягнула 16—18 міл. марок податку. Глядачів було кругло 300 міліонів і вони поволі, але постійно зростають, до чого причиняються чимало приступні ціни й т. зв. пополудневі вистави для молоді із сильно зниженими цінами.

Нова фільма УФИ „Студент-Жебрак“ має зовсім заслужений великий успіх. Ця фільма накручена за знаною опереткою Міллекера. Сюжет із часів панування польського короля Авґуста Сильного, проти якого виступав Станислав Лещинський. В головній ролі Кароля Ген, Йоганнес Геестерс, Марікка Рекк, Бертгольд Еббеке, Іда Віст та Фріц Камперс. Гра артистів, співи, музика, балети все це має високий артистичний рівень. Цілість повна життя, темпераменту й гумору.

„Альпейський Стрілець“ — нова фільма УФИ накручена на основі роману Людвика Гангтофера „Стрілець з Фаллів“. Тема фільми — це завзята боротьба мисливих з бандою грабіжників т. зв. „раубшіців“, в якому по мистецьки вплетена любовна історія альпейської дівчини (Ґеорґія Голь) з молодим мисливим помічником (Павль Ріхтер). Акція відбувається на тлі прегарної альпейської природи й життя тубильців, що деякими вирізками так і нагадує наші гуцульські полонини й казкові закутини синіх Карпат. Природність теми, глибока гра артистів і знамените технічне виконання підносять ще більше вартість цієї гарної настроєвої фільми.

ЯК МЕШКАЄ ПАНІ СІМПСОН.

Вілля подружжя Роджерсів у Кан, де замешкала пані Сімпсон, має, як пише кореспондент „Парі Суар“, свою історію. Має вона провансальську назву „Старець“, бо справді є вона найстаршою будівлею у Кан. До 1924 р. мешкав у ній тільки огородник сусідньої великої маєтности, щойно цього року купив віллю Пер Ляфіт і переробив її по нових вимогах комфорту і вигоди, залишивши зовнішній старинний вигляд. В новій переробленій віллі уладжено 6 комфортових кімнат з 6 лазничками. Крім цього уладили у віллі окремі їдальні, гостинні кімнати, голь і т. д.

Вілля положена в прегарній околиці, яка терасами спадає до моря. Подружжя Роджерси стали власниками віллі від 1927 р.

Тепер бережуть віллю детективи під контролею спеціяльного льондонського детектива, який поїхав туди літаком.

—o—

ЧИ „КЛЯКА“ В ТЕАТРІ НЕОБХІДНА?

Париська опера вимовила посаду свому довголітньому директорові ...кляки. Пан Анрі Ґляв мав за завдання підготовляти на оперові вистави відповідні оплески в ріжних місцях театру. Від довгих літ панувала така думка, що без зорганізованих оплесків нема певности, чи нова премієра „піде“. Публика, що приходить до париської опери, занадто панська, занадто вигідна, щоб мучити свої долоні; десь там хтось ударить раз і два і замовкне. А співаки на сцені чекають. А публика не чуючи оплесків, має враження, що дія не зробила враження. Так було віддавна. Аж тепер директори цього державного паризького театру рішили, що кляка пережилась і вони хотять передати долю вистав самій публиці. Звільнений директор клякерів усміхається і каже: нехай спробують. Він не вірить, щоб без його помочі добрий артист міг завсіди звернути увагу публики на себе. Він упевняє, що Моріс Шеваліе завдячує йому свою карієру, бо наняті ним люди домагались іще раз кабаретових пісеньок Шевалієра, коли публика їх ще не розуміла.

РАДІОПАТІЯ.

Один париський лікар відкрив нову недугу і вона не має ще назви, хоч треба буде вивести її від слова „радіо“. Він ствердив, що люди, які за багато слухають щоденно радія попадають у своєрідну нервову недугу; при такій радіопатії (приймімо покищо такий термін) серце починає живіше битись, в ухах шумить і трапляються памороки. Головно старші перетомлені люди не повинні слухати довше як пів години оглушливої джезової музики. Також крикливі програмові промови, якими наділюють своїх „підданих“ деякі володарі сучасного світу, розстроюють ріжні змисли.

ПОМЕР ЗАЛІЗНИЧИЙ КОРОЛЬ СВЕРІНГЕН.

Перед кількома днями помер несподівано у залізничім вагоні свого власного потягу Оріс Ван Сверінґен, коли їхав із Кліввленду до Ню Йорку. Помер на удар серця в 57 році життя.

Його карієра є просто неймовірна навіть в Америці. Був сином фармера-хлібороба і мріяв лише, якби стати кондуктором при міськім трамваю. В 35 році життя став бюровим робітником в трамваєвій компанії, а помер як власник цілої сітки залізничих підприємств вартости 3 міліярдів („біліони“) долярів. Між ін. контролював він такі залізничі лінії: Лейк Ірі, Никел Плейт, Пере Маркет та ін.

Його похоронять у Клівленді побіч небіжчика брата, з яким розбудовував свою залізничу імперію.

✝

о. Іван Фединський

Совітник Митр. Консисторії,

Городецький Декан, полевий курат У.Г.А. і парох Любіня Великого, основник і провідник місцевих і повітових культ.-освіт. установ,

помер 20. грудня ц. р. по довгій і тяжкій недузі, в 51. році життя а 27 р. священства.

Похорони відбудуться в середу 23. XII. в Любіні Великім.

В. Й. П.

Любінь, 21. грудня 1936.

БУДЖЕТОВА КОМІСІЯ СОЙМУ.

Буджетова комісія радила нині над прелімінарем ради міністрів та підчинених їй установ. Пос. Войцеховський у своому рефераті спинився довше над Польською Телеграфічною Агенцією. Він

заперечив заміти, немовби ПАТ. необєктивно інформував про події в Еспанії,

немовби змагав до монополізації фільмового тижневика та немовби приносив дефіцит.

У дискусії брали участь посли Будзинський і Валевський.

НОВИНКИ.

— Нинішне число „Діла" виходить в побільшеному обемі 12 сторінок. Зате чергове число з огляду на врочисте свято, яке припадає у вівторок, появиться аж у середу вечором з датою 24. ц. м.

— **Новопідчинений фризієрський сальон для пань і панів Богдана Макольондри у Львові**, Чарнецького 10, поручається П. Т. Громадянству. 3327 1—5

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глупевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.**

— **Футра жіночі і чоловічі** та ріжного роду футряні шкірки поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719

— **Повітовий Союз Кружків Рідної Школи у Львові**, запрошує всіх Вп. Делеґатів на Зїзд Р. Ш. зі Львова і краю **на передзїздову нараду,** що відбудеться в четвер 24. ц. м. в год. 17. у домівці школи Р. Ш. у Львові при вул. Мохнацького 12, II. поверх. При вступі треба показати уповаження брати участь у Загальному Зїзді Р. Ш. Справи дуже важні. Хто може — просимо прийти. — **М. Ластовецький,** голова.

— **Театр Йосифа Стадника** (сеніора) приготовляє виставу песи С. Черкасенка п. з. „Вельможна пані Кочубеїха", якої премієра зійдеться якраз із святкуванням 60-ліття уродин автора. Головну ролю гратиме заслужена артистка Софія Стадникова. На днях дає цей театр виставу на провінції, як шлюбний бенефіс артиста Яреми Стадника та Ліни Іванчуківної, що саме звінчалися у мразницькій церкві 28. XI. ц. р.

— **Театр ім. Тобілевича** грає 22-го на Левандівці у салі „Просвіти" муз. комедію „Шаріка", від 23-го дає кілька вистав в Яворові.

—**30-ліття Т-ва наукових викладів ім. П. Могили.** В неділю 20. ц. м. відбулися в салі Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові сходини, присвячені 30-літтю Товариства ім. Петра Могили. Це заслужене Товариство розпочало свою діяльність у 1909 р. і виповнювало довгі роки цю прогалину нашого життя, що її витворила недостача народніх університетів. До 1918 р. уладило воно 868 викладів, що їх вислухало 60 000 слухачів. Найживішу діяльність розвинуло було Товариство в роках 1920-1924. Відтак ця діяльність припинилась з приводу репресій влади. Відновили її щойно в 1933 р. Святочний виклад про діяльність Т-ва виголосив теперішній голова д-р Денис Лукіянович. Після нього говорили ще б. голова д-р І. Раковський та д-р Філарет Колесса. Привіт із нагоди 30-ліття Т-ва прислав м. ін. ректор Українського Університету у Празі проф. д-р Ол. Колесса.

— **Літературну нагороду** міністра віроісповідань і освіти, дістав Казимир Вежинський.

— **Пожежі у Перемищині.** У Скоп ві згорів дім Льва Бодюка, у Волі Кривецькій загорода Томи Феника. У самому Перемишлі пожарна сторожа погасила дві малі пожежі: при вул. Колопніцької 1 і при вул. Дворського 5.

— **Митрополит для безробітних.** Як повідомляє ПАТ, Митрополит Андрей Шептицький зложив 500 зол. на зимову поміч для безробітних.

— **Почта в часі латинського Різдва.** У четвер, 24-го ц. м. в навечеря латинського Різдва будуть двічі доручувати кореспонденцію. Всі почтові уряди будуть урядувати до 17-ої години. В пятницю, 25-го ц. м. і в суботу, 26-го ц. м. почтові не зісєуватися. В неділю, 27-го ц. м. доручать тільки поспішні кореспонденції (експрес) та будуть видавати пачки з харчами, що можуть скоро зіпсуватися. В неділю, 27-го ц. р. доручать посилки один раз. Головні почтові уряди будуть урядувати від 9-ої до 11-ої год.

— **Епільог протижидівських ексцесів.** В окружному суді у Львові запав присуд у процесі проти студентів львівської політехніки, що 29. листопада ц. р. побили в часі викладів студентів жидів. Засуджено Ст. Ґіжинського і Лешка Барча на кару арешту по одному місяцеві з припиненням виконання кари на два роки. Трьох інших обвинувачених увільнено.

— **Львівська хроніка.** В домі при вул. Краківській ч. 7. посовгнулася на сходах 46-літня Михалина Богданович і потовклася так нещасливо, що сусіди піднесли її неживу. — До римарської робітні М. Валіхевича при вул. Коперника ч. 2. вломилися злодії й заграбили більшу скількість шкіряних виробів загальної вартости 4.000 зол. — В кооперативі „Єдносць" при вул. Сенаторській ч. 11. невідомі вломники розбили огнетревалу касу і зрабували коло 1.700 зол. — Власник складу обуви у пасажі Феллерів Мозес Ширер перетяв собі горло і помер. — Станислава Кадило з Клепарова напилася денатурованого спірту. — Невідомий тип поранив ножем Брониславу Сьвітальську (вул. Кордецького 23.). — До суду відставлено Густава Каннера, Якова Брукера і Адама Гурного, які збирали гроші буцімто на добровольчу пожежну сторожу, уживаючи фальшивих документів.

— **Устійнення надграничної полоси.** Тернопільський воєвода видав розпорядок у справі устійнення надграничної полоси на терені тернопільського воєвідства. В розпорядку вичислено місцевости на польсько-совітській та румунській границі. В заліщицькому повіті надгранична полоса обіймає із збірної громади Синьків села Синьків, Колодрібка, Зазулинці і Костільники; із збірної громади Касперівці: село Городок, із громади Заліщики села Бедриківці, Добрівляни, Печерна і Жежава. Місто Заліщики як кліматичну місцевість вилучено з надграничної полоси.

— **Будова судового будинку в Перемишлі** розпічнеться з початком нового року. Кошти будинку обчислено на 750 тисяч зол. Новий суд стане на площі при вул. Конарського і буде готовий з кінцем 1937 р. Плян будови судового будинку на торговій площі занехано.

— **Згоріла читальня „Просвіти"** В Тулиголовах пов. Калуш вибухла пожежа в громадському будинку, в якому містилася також школа і читальня „Просвіти". Вогонь знищив будинок з цілим інвентарем. Пожежа повстала від саджі, що запалилася в комині.

— **Ліквідація страйку.** В салі чортківського маґістрату відбулася конференція у справі окупаційного страйку, що тревав від тижня у млині Хаїма Вайзера у Чорткові. Нарада скінчилася компромісово, при чому робітники згодилися на підвишку платні із 1.70 на 1.90 зол.

— **Зі судової салі.** Перед львівським судом почався процес проти Івана Сенишина і Марії Гнич під замітом приналежности до К.П.З.У. і другий проти рисівника Вартоломея Фалата, що брав гроші з дирекції держ. лісів на фальшиві квити. Той самий суд засудив на рік вязниці Олену Осташин, яка сокирою зранила в голову свого любовника Михайла Марціновa. — Виленський суд увевиннив якогось Брохеса, що збирав складки на міжнародню бриґаду еспанської червоної армії.

— **Краєва хроніка.** У звязку з обікраженою кооператив у Костільниках і Ляшках Завязаних рудецького повіту на суму 3 тисячі зол., арештовано Стефана Голубка і Стефана Кусяка з Костирини. — В Бортниках товмацького повіту Михайло Копитко зійшов із розуму і вбив свого 6-літнього сина, змасакрувавши його по звірськи. — В Черниці пов. Жидачів 14-літній Олекса Павлинович, їдучи згори возом з деревом, упав під колеса, що переїхали його на смерть. — У Стратині пов. Рогатин сказився пес Ізидора Винницького і зірвавшись з ланцюга, покусав кільканадцять інших псів. Всі пси вибито. — В Білці Королівській під Львовом 48-літню Катерину Кирпу вбив в часі суперечки власний син, вдаривши її по голові лопатою. — Чотири опришки, озброєні в кріси і залізні штаби, напали на дім Якова Вольмана в Руді брідського повіту і стероризували домівників, зрабували 500 зол. і ріжні предмети вартости 200 зол. Опісля втікли в ліси. — Гранична сторожа у Снятині притримала Осипа Лазарука, що здезертирував з румунської армії; його видадуть румунській владі.

— **Хто підпалив читальню Качковського?** В Липівцях пов. Перемишляни хтось підпалив дім читальні Качковського, одначе вогонь завчасу згасили. Під закидом підпалу арештовано Маркіяна Паньчака і Миколу Бенковського, яких відставлено до слідчої вязниці у Перемишлі.

— **Електрифікація долини Опору.** Повітовий староста в Стрию затвердив рішення місьских рад у Сколім, Синевідську Вижньому і Славську в справі покликання до акції міжмістового електрифікаційного союзу долини Опору. Громада міста Сколього приступила з уділом 20 тисяч зол., сільські громади Синевідсько Вижне і Славсько з уділами по 30 тисяч, переказуючи електрифікаційному союзові терени положені на просторі інтересованих громад. Союз має на меті інтензивно використати електричні заведення, положені на його просторі, отже будуватиме лінії, роздільні станції та продаватиме електричну енергію поодиноким особам і промисловим заведенням.

— **Пачкар сидів дві години в ріці.** Румунська гранична сторожа заскочила біля Заліщик двох пачкарів, Івана Стасюка з Добрівлян і Влад. Слободяна із Заліщик, що хотіли перес

Спростування п. К. Михайлюка.

На закид пп. д-ра В. Бірчака, інж. І. Яніпевського та М. Віличенка в „Ділі" ч. 262, що я в своому спростуванні в „Ділі" ч. 249 оминув уступ з їхньої „Перестороги під адресою галицьких молочарів", де сказано: „Крім цього є покривджені українці, бувші еміґранти, які йому гроші позичали, або які попідписували векслі, що їх мусіли самі викупити, або які позичали йому молочарські машини і потім мусіли ті свої машини відкупити на ліцитації" — подаю отсе:

В своому попередньому спростуванні я сам підкреслив, що гроші позичав на підприємство. Були і векслі, що за них ручались українці, б. еміґранти. Але чи міг я привести свої діла до порядку, коли чеська влада не дала мені в розпорядження ані 4-х годин часу? Про мою матеріяльну та головним чином і моральну шкоду я подав свої претенсії до чеського уряду.

Отже неправдою є, що я винен у тому, що не упорядкував своїх справ, а правдою є, що вся вина за мої борги падає на органи чехословацької влади, яку я просив 18. II. 1936 р. на дозвіл поїхати до Мукачева і самому зліквідувати моє підприємство, а вона цього мені не дозволила.

Неправдою є також і те, що мені „українці позичали молочарські машини і потім мусіли ті свої машини купувати на ліцитації". Зате правдою є, що я позичав один холодник (а це не є машина) та прилад Ґербера, що були власністю Реферату (держави). Холодник був на складі „Сільсько-Господарського Т-ва" в Мукачеві, а прилад Ґербера у п. Берегульки і були в розпорядженні „Молочарської Єдности" в Ужгороді, а відома якої дістав я це приладдя.

Користувався холодником свого часу редактор „Земледельческой Газети" в Ужгороді, а ґербером користувався п. Берегулька. Я як еміґрант не міг безпосередньо дістати холодника в користування і тому відпустив цей холодник мені сам вище згаданий редактор на основі певної умови. А ґербера позичив п. Берегулька, але також не даром. Отже згадане приладдя не було власністю українців, тільки Земельного Реферату.

К. Михайлюк.

красттися крізь Дністер на польський бік. На заклик граничної сторожі Слободян віддався в її руки, а Стасюк скочив у ріку і скрився у воді. На березі знайшли 106 кг. цинамону, який мали перенести на другий бік. Дві години пізніше румунські сторожі побачили Стасюка, що стояв по шию у воді. Його витягнули на беріг і разом із Слободяном перевезли до Черновець. По дорові Стасюк тяжко занедужав після купелі в зимній воді, такщо його мусіли примістити у шпиталю.

— **Влом до громадської каси.** В ночі на 19. ц. м. якісь вломники дісталися при помочі дібраного ключа до громадської канцелярії в Підгірцях золочівського повіту, розпороли огнетревалу касу і зрабували готівку 400 зол.

— **Бандитизм у Бережанщині.** На дорозі з Дунаєва до Нараєва бережанського повіту якийсь озброєний опришок напав на Йосафата Копака і загрозивши йому револьвером, зрабував 18 зол. і годинник. Поліція ствердила, що грабунку допустився Андрій Макар з Нараєва, який укривається по лісах. — Два грабіжники дісталися крізь стрих до хати Теклі Пришляк у Нараєві і побивши її тяжко, забрали готівкою 5 зол., кожух і кілька простирал. Жінку в тяжкому стані відставлено до бережанського шпиталю. — Шістьох замаскованих і озброєних бандитів напало на мешкання Якова Лернера в Шумлянах пов. Бережани і стероризувавши присутніх, зрабували 45 зол. Опісля зрабували присутному в мешканні касієрові млина Фрухтові 18 зол., а в додатку із шафи ще 100 зол., 2 годинники та інші предмети і відїхали фірою. — На дорозі між Жуковом і Бущем пов. Бережани чотири опришки напали на Рифку Крессель, що їхала фірою з Буща і зрабували їй тютюн та інші товари вартости 200 золотих.

— **Різки на злодіїв.** У Бидгощі відбулося віче, на яке прибуло кількасот селян. Обговорюючи злободенні справи, промовці нарікали на масові крадежі і грабунки по селах. Тому, що всі дотеперішні засоби не помагають і злодійство шириться щораз більше, селяни домагалися, щоб завести кару бити різками злодіїв.

— **Арештували ґімназійного директора.** У Величці арештовано директора місцевої ґімназії Станислава Куровського за спроневірення 14.000 зол., які вплатили до ґімназійної каси батьки учеників як чесне та батьківські кружки. Крім того Куровський затягав вексельові позички від вчителів і батьків дітей, що ходили до ґімназії.

— **Позичив собі громадські гроші.** В часі люстрації громадської господарки в Підсоснові бобрецького повіту ствердженo, що війт Олекса Гавриш присвоїв собі 707 зол. із громадських грошей. Він боронився тим, що йому вкрали 250 зол. на ярмарку в Бібрці, а решту собі позичив. Зате потягнено його до судової відповідальности.

— **Пожежа.** В місточку Маґерові пов. Рава Руська згоріло 7 домів, з того один поверховий. В гашенні вогню помагала пожежна сторожа з Рави Р. Шкоду обчисляють на 30 тисяч зол.

— **Невдалий виступ гангстерів у Лодзі.** Богатий промисловець в Лодзі, Сальо Будзинер повідомив поліцію, що його 25-літнього сина Веняmина зловили ґанґстери і домагаються окупу. Вийшовши вечором з фірми „Яроціньскі", де був занятий, пропав без вісти. По півночі передали його матері від сина лист, в якому він повідомив про своє схоплення та просив, щоб дала окупу в сумі пів міліона зол., інакше жде його смерть. Річ природна, що про все повідомлено негайно поліцію. Ранком хтось зателефонував до Будзинерової й знову зажадав окупу. Мати вдалася в переговори щодо висоти окупу, а тимчасом повідомлена заздалегідь поліція викрила, хто телефонує. Незабаром арештувала двох людей, які подали місце побуту схопленого. За кілька годин сильний відділ поліції вирушив автами до Андресполя бжезінського повіту, де у віллі Генриха Боруха знайшли увязненого Будзинера. Крім Боруха арештували ще трьох його спільників і всіх відвезли до слідчої вязниці. Увільнений Венямин Будзинер зізнав, що коли вийшов із фабрики, всів до авта, яке стояло на вулиці. Показалося, що шофер був членом банди ґанґстерів і при помочі ще одного спільника, що всів по дорозі, повіз Будзинера за місто. В Андресполі змусили його написати лист до родичів, в якому просив, щоби вплатили окуп. Цілу шайку арештовано в часі 13 годин.

— **Вязничний сторож спільником злодіїв і душогубів.** Чеський суд у Пільзні засудив на три роки вязниці вязничного сторожа, що випускав на місто вязнів, щоби крали і ділилися з ним добичею. Таким чином він був учасником 70 крадіжей, 14 намаганих убивств та одного грабункового вбивства.

— **Ріжні вістки.** Середньо-американську республику Сан Сальвадор навістив землетрус сполучений з вибухами вулькану, наслідком чого згинуло кількасот осіб. — Із Сибірі повідомляють, що там панує безсніжна зима, причому морози доходять до 45 ст. — В місцевости Мільо в південній Франції вкрали з місцевого летовища три літаки, якими злодії відлетіли ніким незамічені. — В Арґентині принято проєкт закону, що забороняє управляти проституцію на цілій території республики. - Одно амер. видавництво запропонувало б. англійському королеві Едвардові міліон долярів за написання споминів. — З образу Матери Божої в катедрі в Анконі вкрадено дорогоцінности величезної вартости, жертвувані папою Пієм VII.

З театру.

Український Театр ім. Тобілевича: „ШАРІКА" — романтична оперета на 3 дії (4 відслони) Я. Барнича.

Дуже добра вистава театру ім. Тобілевича і безперечно цінний вклад у нашу вбогу сценічно-музичну літературу, за що треба подякувати в першу чергу авторові лібретта (текст пісень уложив Ю. Шкрумеляк) і музики п. Я. Барничеві та дбайливому режисерові п. М. Бенцалеві, що своєю працею і талантом дали нам гарну, заокруглену цілість.

На успіх нової оперети нашого театру зложилися: легка, приємна для уха музика, доволі льоґічне, небанальне, місцями дуже дотепне лібретто та передовсім її українськість, що пробивається в усіх 4 відслонах. Бо в „Шаріці" оспівана стрілецька любов і звеличана стрілецька слава, а патріотична нотка і любов до свого рідного звенить дуже голосно. Та українськість твору, як і музика з кількома „шляґерами" в роді трубкового маршу дівчат, або прегарної коляскової пісні запевнюють „Шаріці" успіх на нашій сцені на довгі роки.

З виконавців на перше місце треба поставити п. Бенцалеву в ролі Шаріки, яка відповіла і голосово і сценічно вповні вимогам тої ролі. Її партнер п. Карпяк розспівався і розіґрався щойно згодом і був більш переконливий як сотник УСС, ніж як фабрикант порцеляни. Добру креацію створив і п. Яковлів, що зрештою мав як чура легку задачу і міг викликувати і своєю поведінкою і своєю мовою і своїми дотепами сальви сміху на салі. На признання заслуговують ще з пань: Ленська, Слюзарівна, Кемпова і Посацька; з мужчин: Рубчак, Радванський, Кемпе й уся решта виконавців.

На спеціяльну похвалу заслужили собі знаменито вишколені хори, що звучали дуже гарно й чисто. Орхестру вів вправною рукою п. Цісик, що теж партиципує в успіху вистави.

Публика виповнила майже всю салю театру Ріжнородностей (з винятком перших рядів) і бавилась досконало. Коротко: вистава вдатна, до того виховна з національного погляду. **І. Н.**

Український театр ім. Тобілевича „ЦИГАНСЬКИЙ БАРОН" — оперета на 3 дії Штравса.

Стара оперета Штравса, як добре вино: чим старше — тим ліпше. На українській сцені має „Циганський барон" свою історію, бо вже від добрих 50 літ входить у залізний репертуар наших театрів і завжди має якнайкращий успіх. Навіть кінова постанова цієї оперети не відібрала їй вічної свіжости й бадьорости. „Циганський барон" — одна з найтяжчих опереток Штравса: вимагає вона не тільки тонкої і ніжної режисерії, при відповідних технічних засобах, але й незвичайно дбайливого музично-мистецького виконання.

Ясно, що українським театрам важко братись за постанову „Циганського барона". Тому теж на виставу цієї оперети в театрі ім. Тобілевича йшли ми з деяким острахом. Зате ми направду приємно розчарувались. Виконавці поодиноких роль були на своїх місцях і слід при тім відмітити, що не було у вчорашній виставі ні дрібки пересоле044 комізму.

На першому місці між виконавцями треба поставити пп. Бенцалеву та Ленську, а з мужчин: Рубчака й Нікітина. Бенцалева співала і грала з чуттям (Сафі). Ленська (Арсена) також добре почувалась у своїй ролі. Кальман — жупан Рубчак грає цю ролю вже приблизно 40 літ і не швидко хтось його зможе гідно заступити. Рубчак по Гриневецькім і Стечинськім — третій у нас виконавець ролі жупана. Писати про гру Рубчака — то хіба повторювати те, що вже про нього пишуть від довгих літ. Прегарний тип мадярського аристократа створив п. Бенцаль. З інших виконавців слід відмітити ще п-і Кемпову (Чіпра) і Посацьку (Мірабелля) та мужчин Яковлева (комісар моральности) і Кемпе (Баі).

Режисерія п. Бенцаля дуже дбайлива. На окрему згадку заслуговує диригент п. Цісик, який вложив дуже багато праці в музичну оправу оперети. Хори співали прекрасно та імпонували своїм голосовим матеріялом.

Головна тайна успіху „Циганського барона" — це саме прегарні гуртові і хорові сцени, які у виконанні театру ім. Тобілевича випали дуже добре. Незвичайно бадьоро та ефектовно вийшли фінали всіх трьох дій, зокрема у другій дії похід на війну з бадьорими мотивами маршу Радецького. Не диво, що публика оплескувала гаряче всіх виконавців.

При кінці маленька заввага: новий переклад оперетки куди кращий від давніх, але все ж є ще чимало мовних похибок, що їх треба би конче позбутись. **р. с.**

Великий Театр: „ТЕАТРО ДЕЙ ПІКОЛІ".

Так називається відомий у цілому світі італійський ляльковий театр Вітторіо Подрекі. Є це сполука вертепу з оперою. Маленькі лялечки своїм виглядом і жестами нагадують зовсім живих людей, голоси схованих артистів заступають їх діяльоґ, здебільша спів. Ілюзія буває іноді така велика, що починаємо сміятись на саму думку, як люди нагадують своїми рухами маріонеток і паяців. Цей театр обїхав уже не раз світ і зібрав голоси признання від найбільших мистців і критиків. Половина його публики — це діти. Незвичайно гарно виходять гротескові модерні танці, цирк і гра на фортепіяні комічного віртуоза.

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ТОНІ З ВІДНЯ".

Віденська фільма з життя славного хору „Хлопців-співаків", відомого нам і з львівських гостинних виступів. Бідним хлопцем сиротою, що веде сумне життя у шевця, заопікувався магдрівний віденський співак. Він відкриває у хлопця музичний хист і гарний голос і завдяки своїй настирливости поміщує сироту-хлопця у прегарному захисті для „хлопців-співаків". Бідний сирота привязується дуже сильно до молодої настановниці цього захисту, сильно заздрий за своїх товаришів, які мають мами. Фільма з великою мистецькою мірою змальовує ніжні почування хлопця, дає дуже гарний образ середовища, де їх виховують, виводить гарні типи, не забуваючи і про ролю гумору. Є теж і нагода почути кілька разів пісні цього гарного хору. Все вирежисероване як у найкращій песі з першорядними артистами. Фільма непересічна своїм дбайливим виконанням, надається для нашої молоді і моглаб іти як найкраща лекція для шкіл.

—o—

З листів до Редакції.

До Хвальної Редакції „Діла" у Львові.

Просимо помістити у Вашому шановному щоденнику ось-таку заяву:

Невідомі люди поширюють устно й письменно вістки, немов би Самодопомогове Т-во Українських Студентів Вищої Школи Заграничної Торговлі у Львові належало до якогось т. зв. „Тимчасового Комітету Українських Студентських Організацій з осідком у Львові".

Отсим заявляємо, що ці вістки є незгідні з правдою, до того поширювання таких неправдивих поголосок може пошкодити інтересам нашого Т-ва.

Львів, дня 18. грудня 1936.

За Виділ Т-ва: Ільницький Роман, заст. голови, Білинський Клявдій, Стебельський Іван, члени Виділу.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Фронтом до спортових товариств.

Наше спортове життя замикається виключно в рамках спортових товариств і на загально-громадянське життя не має ще відповідного впливу. До сьогодні не доцінюємо ще назагал добрих сторінок спорту, які повинні своїм джерельно-здоровим впливом цілюще впливати на відродження цілого громадянства.

Незвичайно важним явищем громадянського життя є участь молоді в життї нації. І саме на це явище замало звертаємо уваги, бо, на жаль, наша молодь не дуже радо горнеться до громадянської праці, а коли й беруться молоді люди за громадянську працю, то легко зневірюються до цієї праці, покидають її, щоб у дальшому життї стояли осторонь громадянського життя. Коли замолоду не втягнемо одиниці до громадянської праці, в пізнішім віці — це буде даремний труд.

А одним із найкращих засобів заправити молодь до творчої громадянської праці — є участь і праця цієї молоді в спортових товариствах.

Молодість — це час буйних поривів, романтизму й надмірної енергії. Спортові товариства найкраще підходять під смак молоді й найкраще заспокоюють молоденькі пориви та амбіції.

Якщо праця в спортовім товаристві піде правильними шляхами, то молодий змагун чи змагунка привчується згодом до праці та набірає переконання, що праця — це життєва конечність, без якої годі обійтися. Молоді члени, заправлені до праці в спортових товариствах, стають у пізнішому життї повновартісними громадянами.

У спортових товариствах вчиться молодь почуття солідарности, єдности, взаємної допомоги та почуття відповідальности за збірний чин. На спортовому майдані скріплюється приязнь і товариськість, затираються матеріяльні та клясові ріжниці. На грищі всі рівні і всі мають одне бажання — перемогти. Спортовці, які переходять до громадянської праці, вважають життя важкими життєвими змаганнями, що їх треба вирішувати у свою користь. Всіх змагунів лучить у старшому віці молодеча дружба, спомини давніх молодечих пригод, змагань і радісних днів перемог.

Все те доказує наглядно величезні і просто безцінні виховні вартости діяльности спортових клюбів. Ясне, що слід тому теж звернути більшу увагу на наші спортові клюби й товариства та приглянутись умовинам їх важкої і відповідальної праці.

Є вже в нас десятки спортових товариств по містах, містечках і селах, є вже в нас і студентські, ремісничі і селянські спортові клюби, у самім Львові є кільканацять менших спортових товариств, які гуртують передміську і ремісничу молодь. Ледви кілька клюбів може почванитись старшими членами, всюди лиш молодь, яка працює залишена виключно на свої сили. Густо-часто замісць прихильности й підтримки стрічають наші спортові клюби у праці тільки насмішки старших.

Цю дивну, незрозумілу нехіть до спортових товариств повинно старше громадянство якнайшвидше закинути. Кожний старший громадянин повинен стати членом спортового клюбу і пишатися спортовою відзнакою. Тільки у спортовому товаристві можуть зжитись старші з молодими та відповідно впливати на молодих. У спортових товариствах затираються не тільки матеріяльні і клясові ріжниці, але також ріжниці віку. Спортові товариства — це найважніша ділянка нашого життя, де можуть та повинні молоді і старші знайти спільну мову.

Бо спорт зєднує всіх без ріжниці віку.

Б. Г.

У. С. Т. „Пролом“ по сезоні копаного мяча.

Щоб розглянути цьогорічний сезон Пролому обєктивно, мусимо поділити його на дві частини: на змагання за мистецтво Б-кл. і за вхід до А-кл. та на змагання в А-клясі. В першій частині перемога за перемогою, вхід до А-кл., зате в другій всього один реміcовий вислід і 5 програних; в першій місце лідера табелі, в другій не дуже почесне, останнє місце.

До важних мистецьких змагань виступала І-ша дружина Пролому в такім складі: на воротах грав Андрішин І., який вирішував неодні змагання знаменитою грою у користь своєї дружини й у великій мірі поміг їй увійти до А-кляси. В змаганнях за мист. А-кл. заломився і мав деякі дуже слабі моменти. Резервовим воротарем був молоденький Калинець. На обороні грав Андрішин II., Багриновський II. і Семанів. У мистецтвах Б-кл. пара Андрішин II. і Багриновський II. разом із воротарем Андрішином І. творили дуже добре оборонне тріо, найкращий доказ — це змагання з Україною на весну п. р., які Україна виграла з Проломом скромно 1:0. У змаганнях за мист. А-кл. не грав Багриновський II., який занедужав. Брак Багриновського сильно заважив на цілій обороні. Андрішин II. грає надзвичайно твердо й рішуче. Багриновський II., добрий технік і тактик та з Андрішином II. творив знаменитий оборонний дует. Можливе, що по зимовому лічені та відпочинку гратиме на весну знову у І-шій дружині. Третій оборонець Семанів, дуже амбітний, заступав Багриновського II. назагал добре. На помочі грали: Керникевич, Кулібa, Зубяк, Деминчук І. і Чаплинський. Керникевич, капітан дружини, грав спершу в нападі, пересунений на середину помочі був одним із філярів дружини. Грає незле „волеями“ і „півволеями“, а передусім завсіди працює амбітно. На правій помочі грав Кулібa, найкращий технік, та на жаль своїми „тріками“ хвилював іноді і публику і співграчів. На лівій помочі грав Зубяк, незвичайно працьовитий, технічно слабий, при кінці сезону заломився та нераз завинив втрату воріт. Кулібa з конечности перейшов до нападу, його місце заняв Деминчук І., що спершу грав слабо у нападі, зате на помочі був одним з найліпших. Найстарший змагун у дружині, але рухливістю й жертвенністю може бути взором для молодших грачів. Резервовий у помочі був Чаплинський, грач дуже амбітний.

В нападі грало грачів без ліку і ця лінія була найслабшою частиною Пролому. На правому крилі грав в мистецтвах Б-кл. Деминчук II., в змаганнях за вхід до А-кл. і в А-клясі Ліськевич. Деминчук II. (тепер член Ревери), незлий та енергійний стрілець, не мав ніякої амбіції, кричав на партнерів та зневохочував до себе глядачів і товаришів. На лівому крилі грав Якібчук, заступали його Кулібa, Кантор, Павлюк і Ліськевич. Якібчук, одинокий з цілого нападу був грізний під чужою брамою. Його брак підчас мистецтв А-кляси, сильно заважив на вислідах. Лівий лучник — це одинока позиція в нападі, яку постійно займав Урсакий II. Добрий технік і працьовитий, але не міг рішитись на стріл. На правому лучнику грав Пласта, Деминчук І., Кулібa, Жеребецький і Коровайчук. Найліпше на тій позиції почувався Коровайчук, незлий технік. Пласта своєю некарністю часто депримував і провід дружини і грачів, тому дістав заслужену кару (один рік внутрдисквалфікації). Жеребецький — покищо сирий матеріял. На середині нападу грав спершу Керникевич, а заступив його Данів. Найамбітніший зі всіх, під ворітьми завжди недоставало йому сил.

Іншим разом подамо причини невдач Пролому в осінній рунді.

Б. Л.

Спортові висліди.

КОПАНИЯ МЯЧ.

КАТОВИЦІ. **Напшуд — Рух 3:1 (2:0).** Несподівана програна мистця Польщі з лідером шлеської Окружної Ліги. На цих змаганнях було 5.000 глядачів.

КАТОВИЦІ. **Словян — Згода 7:3 (5:1).**

ХОЖІВ. **А. К. С. — Л. К. С. 4:2 (2:2).**

Новик Державної Ліги переміг заслужено лодзьку дружину Л. К. С-у.

ПАРИЖ. **Париж — Білгород 4:2.** Білгород репрезентувала дружина Београдського С. К.

ГАКІВКА.

КАТОВИЦІ. **Домб — Сокіл (Краків) 9:2 (3:1, 3:1, 3:0)** В Домбі грало двох канадійців. Гра на низькім рівні з приводу поганого леду.

ЛЬОНДОН. **Канада — Англія 5:3.** Треті з черга змагання обох репрезентацій у цьому році. Перемогла заслужено канадійці.

БОКС.

ЛЬВІВ. **Чорні — Стшелец 12:4.**

ПЕРЕМИШЛЬ. **Польонія — Огніско 14:2.**

ПЕРЕМИШЛЬ. **Гагібор — Польонія II 8:6.**

ТЕРНОПІЛЬ. **Ревера — Гапоель 8:6.**

ПОЗНАНЬ. **Варта II — Г. Ц. П. 8:4.**

Спортові новинки.

Гаківвові мистецтва Москви. 18. ц. м. почалися в Москві гаківвові мистецтва при участи 1.400 гаківарів. Перші змагання відбудуться між дружиною Динамо і Спартаком із вислідом 2:0.

Перші змагання „Кімберлейських Динамітерів“ в Европі відбудуться 24. ц. м. в Парижі. Другі змагання 26. ц. м. грають канадійці в Берліні. На воротах канадійців грає якийсь Козак, можливо, що наш земляк.

—o—

КОМУНІКАТИ.

Місцевий Союз „Каменярів“ у Львові заініціював пінг-понгові змагання за мистецтво Львова серед українських спортових дружин. До участи в змаганнях зголосили свою участь: Україна, Степ, Зоря і Союз Купців. Українські спортові дружини, що бажають взяти участь у цих змаганнях, можуть зголоситися ще до четверга 24. XII. 1936 р., год. 7.30 веч. у домівці „Каменярів“, вул. Міцкевича 7.

—o—

Зі сцени й естради.

Саля Театру Ріжнородностей: „ЧАР РИТМУ“.

Під таким поетичним заголовком дали спільними силами три ріжні гуртки спільний вечір. Не завсіди три Музи погоджуються; у нас найчастіше вони виступають нарізно, хочби тому, що порозуміння в організаційних справах у нас важке. Цим разом спів, танок і деклямація подали собі згідно руки. Л. Кривіцька показала нам своїх учнів, п-ні О. Суховерська — свої учениці, В. Балтарович — свої.

Вечір співів, деклямацій, танків — це ще 20—30 літ тому в Галичині серед нашого громадянства була безнадійна спроба. Коли і були останніми роками такі більш-менше вдатні виступи, завсіди їм чогось бракувало: або дбайливої режисерії, або костюмів, або декорацій — або добре передуманої одноцільної програми. Вечір з 19-го ц. м. під гаслом „Чар ритму“ мав усі прикмети здисциплінованої та згармонізованої вистави.

Найбільшою похвалою для молодих учасників, що підготовляються до мистецької карієри чи пробують свій талант, нехай буде те, що глядачі дивились на них як на артистів, часто може і не знаючи, що мають перед собою молодь. Вони передавали дуже тяжкі речі, такі як „Моє слово“ Стефаника або поезії Тичини і те, що дали, не лишалось без враження. Інсценізація „Скорбної матери“ була справді поетична, нешабльонова, молоді декляматорки Рута Т. і Лена Р. — обидві дуже талановиті. Приємне враження робили принагідні поезії, писані для т. зв. інтимного театру. Наші поети старшого покоління не вміли і не любили достосовуватись до вимог мистецької сцени.

Хореографічні продукції моглиб якслід оцінити тільки фаховці. Приємно вражала широка скаля таланту молодих танцюристок — дуже гарно одягнених, навіть у коштовних сукнях. П. Дарія Нижанківська та Ірина Соколовська збирали сильні оплески за свої повні грації танки.

Атракцією вечора був жіночий вокальний квартет „Богема“, кажучи нинішньою термінольоґією „жіночі ревелерси“. Відспівані чотирма молодими жінками у стилевих костюмах — веселі та сентиментальні пісні могли бути окрасою найкращої чужинної програми. Публика викликала їх кілька разів щиро захоплена. Жаль, що програма не подає їх прізвищ.

„ЖИВА РЕКЛЯМА“ У ЛЬВОВІ.

Кружок „Рідної Школи“ ім. Ганни Барвінок у Львові уладив 11. ц. м. в салі театру Ріжнородностей цікаву імпрезу для пропаґанди рідного промислу під назвою „Жива Реклама“. Діти згаданої школи виконали низку дуже гарних продукцій, сценок, танків і монольоґів, у яких були зображені наші кооперативні та приватні промислові й торговельні підприємства. Тексти до цієї імпрези написала п-і К. Малицька і ред. Юра Шкрумеляк, танці уложила і вивчила п-і Суховерська. Гарні строї, проектовані п-ею Морачевською, також у великій мірі причинились до успіху імпрези. Режисерувала п-і Свірська. Публика вщерть виповнила велику салю театру і щиро оплескувала гарні продукції дітей, що своїм трудом причинились до підтримання рідного промислу і до морального та матеріяльного успіху імпрези. Як довідуємось, ця вдатна імпреза має бути повторена. В. Л.

—o—

‡ Посмертні згадки.

Дня 4. грудня 1936 помер в Яструбичах (пошта Кристинопіль) в 56-ому році життя **ВОЛОДИМИР СТОЯЛОВСЬКИЙ**, висл. старший контрольор пошти. В. Й. П.

Заупокійне Богослуження відправиться у Львові в четвер, 24. грудня 1936, о год. 9-тій рано в Архікатедральнім Храмі св. Юра.

На це Богослуження запрошують Рідню, Приятелів і Знакомих Покійного

3325 Його бюрові Товариші.

Дописи.

ЗБАРАЖ.

Свято „Просвіти“ та змагання хорів читалень. Дня 6. ц. м. уладила Філія Т-ва „Просвіта“ у Збаражі традиційне свято „Просвіти“ з нагоди 68 роковин оснування Т-ва „Просвіта“ враз зі змаганнями хорів читалень району збаразької філії. Свято почалося відспіванням просвітянського гимну злученими хорами під дир. Льва Красноперн. З черги реферат про значіння „Просвіти“ і пісні в життю людини та народу виголосив секретар філії м-р Данилів. Опісля відбулися змагання хорів. До змагань станули хори читалень: у Добриводах, Іванчанах, Кобилі, Стрийвці, Чагарях Збаразьких та Шилах. Кожний з хорів відспівав по дві пісні, які сам собі вибрав із свого репертуару, порозумівшись з мистецькою комісією філії, яка підготовила ці змагання. Оціночна комісія признала І. місце хорові читальні в Лисичинцях, який свою другу пісню „Зібрав батько компанію“ відспівав дійсно бездоганно. Друге місце занял хор з Кобилі; третє місце хор з Шилах. Хори Іванчан, Добривід та Чагарів Збаразьких, як на свій молодий вік, вдоволили. Головною несподіванкою був виступ хору з Чагарів Збаразьких, бо це село, в якому українці в меншости, а далі зложене зі самих хуторів, віддалених від себе часом 1 км. і більше. Всеж таки молоді просвітяни знайшли стільки часу, охоти і завзяття, що не дивлячись на ці труднощі, зуміли в себе зорганізувати хор та так підготовити його, що його перший виступ вийшов вповні вдатно. По змаганнях дир. Лев Краснопера роздав відзначеним хорам почесні грамоти, а всім іншим хорам, що брали участь у змаганнях, пропамятні грамоти.

Картографічна вистава. Дня 13. п. м. відбулося у Збаражі святочне відкриття картографічної вистави, що має на меті в картах та діяграмах представити цілість життя українських етнографічних земель. Виставу відкрив коротким змістовим словом в імени філії Т-ва „Просвіта“ у Збаражі, член її виділу дир. Лев Краснопера, витаючи проф. д-ра Кубійовича, який спеціяльно на відкриття приїхав з Тернополя. З черги проф. Кубійович у своому півторагодинному, строго науковому викладі переповів найважніші відомости, що їх під сучасну пору доконечно треба знати кожному свідомому українцеві. Виклад проф. Кубійовича нагородили присутні рясними оплесками. На інавґураційнім викладі проф. Кубійовича було 150 осіб, майже вся інтеліґенція Збаража, дуже багато молодих самоосвітників з сіл та міщан. Сама вистава приміщена у великій салі Народнього Дому, робить дуже гарне враження. Уладженням вистави занялись та перевели проф. Бабяк та Королюк, які теж в часі вистави уділювали відвідувачам фахових пояснень.

БЕРЕЖАНИ.

Релігійна вистава. Заходом сирітського захисту виставлено в Бережанах 4. XII. релігійну драму „Марія в Храмі“. Публики було доволі і сироти призбирали трохи гроша на свої потреби. Режисерувала Сестра Сл. П. Д. М. Саломія Терещук.

Свято „Просвіти“. Дня 8. грудня відбулося в Бережанах повітове свято „Просвіти“. В год. 9. рано відправив бережанський декан і парох торжественну Службу Божу і проголосив святочну проповідь. Співав мішаний хор з Гинович. До панахиди за померших членів і заслужених просвітянських робітників повіту стануло 15 священиків з бережанського деканату, які відтак були також приявні на святі „Просвіти“ в салі Українбанку. Отсією корпоративною участю зазначило духовенство своє вдоволення, що з управи Філії „Просвіти“ усунено комунізуючих і їх симпатиків. На програму свята зложилися: промова голови Філії „Просвіти“, хори з Лісник, Шибалина і Саранчук, знаменита орхестра з Лапшина, деклямація і танці: чумак і запорізький гопак, виконані членами читальні в Мечищові.

Академія дітвори „Рідної Школи“ в честь Митрополита Андрея. Дня 18. грудня по шкільній Службі Божій, яку відправив у наміренню покровителя школи Митрополита Кир Андрея катехит о. Степан Бачинський, відбулась гарна дитяча академія. Дуже гарну промову до дітей про життя і заслуги нашого Князя Церкви сказала учителька школи п. Ст. Боднаруківна, відтак співав хор учеників та учениць І. і ІІ. кляси й окремо старша дітвора під орудою п. Теодозії Терешаківної, учительки Р. Ш., далі маленькі діти з першої кляси Сендецький і Леся Джулинська деклямували „Поклін Дідусеві“, деклямували теж старші діти Стефанія Грицина і Нуся Крамарчук. Свято закінчилося многоліттєм. Приявні були: старшина Кружка „Р. Ш.“, ввесь учительський збір під проводом дир. Антона Крамарчука і батьки дітей.

„День ощадности“. Дня 18. п. м. вечором відбулось гарне дорічне свято ощадности у великій салі Українбанку. Свято отворив відповідною промовою о. декан Бачинський, реферат про потребу дрібної ощадности виголосив д-р Мельник, директор П. С. К. з Підгаєць; відтак була збірна деклямація дітей Р. Ш. і спів хору міщанської читальні під орудою д-ра Мигощього. Накінець о. декан Е. Бачинський, який стоїть на чолі комітету пропаганди дрібної ощадности в Бережанах, подав до відома задовільний вислід дотеперішньої праці, бо за два місяці зачало систематично щадити 150 осіб, і заохочував до дальшої праці під гаслом „Нарід собі“. Відспіванням нац. гимну закінчилося це гарне свято.

КОЛОМИЯ.

Тиха праця учительки Стефи Чубатівної. Дня 4. п. м. відбулася в салі Щадничої каси шкільна вистава двох сценічних картин учительки Стефи Чубатівної (від року є на емеритурі), а саме: „Дітвака з сорокамп“ в 1-ій дії і „Казка старого ліса“ у 2-ох діях зі співами і танцями. Перша — це картина з сільської вулиці на святий вечір; друга — фантастична картина на тему: людина і природа. Обі картини виконали бездоганно діти шкіл ім. Т. Шевченка та ім. кн. Ольги під умілою кермою авторки при допомогі директора школи п. Недільського та його дружини. Друга картина скидалася більше на дитячу оперету. Діти і публика були захоплені виставою. Авторка теж може бути вдоволена, бо мала знову нагоду переконатися, як за нею тужать діти та учительський збір. Ні одні ні другі не можуть забути про її вистави, яких вона вже стільки уладила за довгі роки своєї праці в обох школах. Не було, здається, року, щоб її заходом та під її керуванням не відбулась одна або і дві добрі вистави. Розглядаючись за репертуаром, відповідним для шкільної дітвори, себто таким, що захоплював би дітей знаним ідеалізмом і давав поле до попису якнайбільшому числу пізваних до сцени дітей, учителька Ст. Чубатівна впала на щасливу думку збогатити його своїми власними творами. І написала 12 ріжних картин, з яких, на жаль, побачили світ друком тільки чотири. Всі ці картини здебільша фантастичні, мають кожна свій такий любий і зрозумілий молодим дитячим умам, переповним нефальшованою уявою. У всіх добро бореться з лихом у ріжних видах і формах і добро все перемагає. Отсією працею в дитячому театрі своєї школи Ст. Чубатівна виконувала і досі виконує велику культурну місію, про яку в Коломийщині всі знають та яку всі належно оцінюють. Побажано було би, щоб наші видавництва дитячої театральної літератури зацікавилися невиданими досі картинами Ст. Чубатівної. Може би тоді зацікавились і теж цими її картинами і наші композитори, оформили їх музично і зробили би тим справжній милий дарунок нашим найменшим.

ТЕРНОПІЛЬ.

60-ліття Філії „Просвіти“ в Тернополі. Філія „Просвіти“ в Тернополі святкувала в днях 6—18. п. м. 60-ліття свого істнування. Виділ Філії запланував підготову цього свята ще в лютім п. р. проектуючи уладити ювилейне свято в червні п. р. в такою програмою: виставу моделів всіх домів читалень „Просвіти“ тернопільського повіту, виставу народньої вишивки і в кінці повітова академія, в якій мало взяти участь 18 читальняних хорів. На жаль, з незалежних від Філії причин (заборона старостом маніфестаційного походу вулицями м. Тернополя) цієї програми не вдалось зреалізувати і щойно в останніх днях Філія відсвяткувала свій ювилей в далеко скромнішому виді. Свій ювилей започаткувала філія т. зв. географічним тижнем уладжуючи в днях від 6—12. п. м. виставу карт і діяграмів доцента д-ра Вол. Кубійовича. Інавгураційний виклад на тему: „Людність на українських етнографічних землях“ виголосив д-р В. Кубійович в неділю 6. п. м. З черги д-р Музичишин Т. виголосив два реферати 8. і 10. п. м. на теми: „Характеристика українських етнографічних земель“ та „Зміна в стані населення на Сов. Україні в останніх роках“. Закінчив цикль викладів знову д-р Кубійович в суботу 12. п. м. рефератом: „Господарка на українських етнографічних землях“. Виклади були дуже цікаві і хоч обвантажені числовим матеріялом (головно виклади д-ра В. К.) прозорі та надзвичайно приступні. Одначе велика скількість української інтеліґенції, не згадуючи вже про гимназійну молодь та про українське міщанство, не явилася на викладах. В неділю 13. п. м. відбулася друга частина ювилею філії, себто святочна академія. На програму академії ввійшли: святочна промова голови Філії проф. Іляріона Брикович, орхестра Муз. Інст. ім. Лисенка відіграла під проводом проф. В. Безкоровайного увертюру до опери „Запорожець за Дунаєм“, п. М. Федунівна віддеклямувала: „Руїн своїх не опустим“ М. Мельника, місцевий хор „Кобза“ відспівав „Через поле широкеє“ і „Закувала та сива зазуля“, а обєднані мішані хори з 6 читалень „Просвіти“ в числі 140 душ під управою відомого в Тернопільщині організатора та диригента массових хорів Вол. Менцінського відспівали: „Ой гордопишний пане господарю“ та „Вкраїно-мати кат сконав“. Всі точки програми перейшли з великим успіхом, чого доказом були щирі оплески приявних на салі гостей. Але центральною точкою цілої академії був дуже цінний та надзвичайно совісно і дбайливо опрацьований реферат проф. Павла Дякова: „Історія Філії „Просвіти“ в Тернополі“. Коли зважити, що з цієї ділянки в нас майже нема жадних матеріялів, а про перші три десятки літ праці та розвитку Філії з її неї і читалень приходилося черпати матеріяли виключно

...з дуже скупої кореспонденції, то стане ясним, що виконана праця референта не була легка. Слід лише підкреслити, що Філія „Просвіти" в Тернополі, перша грізка культурна станиця на Поділлі, за 60 літ свого існування глибоко вросла в рідну землю та дала почин до заснування майже всіх українських культурних та у великій мірі й економічних установ і в Тернополі і в повіті. Вже перед війною здобула Філія великий авторитет інтензивною та пляновою працею, яку вела академічна молодь в тісній співпраці зі старшим громадянством. По війні завершила філія, бодай в головних зарисах, організаційну працю в повіті та звернула всю свою увагу на виховну працю українського населення. 1876 рік заснування філії „Просвіти" та імення першого члена-основника, душі Т-ва, проф. Олександра Барвінського, дістали вже своє почесне місце в історії українського національного відродження на Поділлі.

М. З-ів.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Святочна академія в честь Митрополита в Гумниськах. Заходом чит. „Просвіта" в Гумниськах, пов. Теребовля, відбулась в неділю 13. п. м. в читальняній залі святочна академія в честь Митр. Андрея. Простору салю виповнили чисельно громадяни Гумниськ. Голова читальні, місцевий парох, отворив академію короткою промовою. Опісля хор відспівав псалом „Услиши Господи глас мой". З черги о. С. Гаврилюк виголосив довший реферат про життя і значіння Митрополита для українського народу. Опісля всі установи підписали грамоту з побажаннями Митрополитові з нагоди Його Іменин. На грамоті поміщено фотографії всіх місцевих українських установ а під фотографіями підписались власноручно члени Виділу цих установ. Підчас підписування грамоти відспівав місцевий хор кілька народніх пісень. Академія закінчилася „многоліттвієм" в честь Митрополита.

Очевидець.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Богдан Галайчук: Про Грузію та грузинів. Як грузини волі добивалися з 22 образками і 3 мапками. Накладом Т-ва „Просвіта". Львів 1936. Стор. 48, ф. 8°.

Ярослав Рудницький: Мовна та правописна справа в Галичині. „Відбитка з календаря для всіх" на 1937 р. Львів 1937. Стор. 16, ф. 16°.

А. Гаврилко: Приватники чи кооперація? Львів 1936. Накладом автора. Стор. 16, 8°.

ЖУРНАЛИ:

Дзвони, літературно-науковий місячник. Львів, листопад 1936. Р. VI. Ч. 11. Зміст: Дм. Николишин: В рокові дні. — Б. І. Антонич: Самарянка біля криниці. — Подвійний концерт. — О. Мошура: Стара ікона. — Н. Королева: Говіння. — Жан де Вінь Руж: Докори сумління за Бойківщині. — Д. М-вич: Листопадові помилки 1918 р. — О. д-р Л. Глинка: Родина й держава в світлі католицької науки (докінчення). Д-р Я. Гординський: Жіноче питання в повісті радянської України (продовження). Лє Семенів: Старість „Орфея". — Репенай. — З преси і журналів. Нові книжки.

Торговля і Промисл, ч. 24 (54) з 15. грудня п. р. Зміст: В Польщі вартість гроша не є загрожена (з приводу заяви мін. Е. Квятковського). Зближається Різдво. В обставинах нового молочарського закону. Неоправдані жалі. Окружна Анкета у Станиславові. Небезпека жебрачої торби. Книжка-документ часу (про брошуру А. Гаврилка: Приватники чи кооперація). Проти промислової кольонізації українських земель. Боротьба зі спекуляцією. Дитяча ревія як засіб реклами. Різні вісти. Ринок і ціни. Чужі фахові видання. Фейлетон „Штука продавання" (Т. Глинський). В числі поміщена простора інформаційна статтія д-ра І. Гриная про полекші при викупні промислових свідоцтв на 1937 рік.

На Сліді, журнал молоді. Львів, грудень 1936. Р. І. Ч. 11—12.

Вісті Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання в Подєбрадах. Подєбради, листопад 1936. Ч. 16—17.

Напередодні 1. листопада н. р. появилася накладом Видавничої Спілки „Діло" у Львові нова книжка сеньйора українських діячів

Д-ра Костя Левицького

п. н.

Українські політики

Книжка ця — це сильвети наших давніх послів і політичних діячів, що недавно друкувалися в „Ділі". Майже всі вони тепер відповідно доповнені й поширені, до того в книжці, що видрукована на прегарному папері, поміщено 32 портрети згаданих діячів.

Книжка має 140 сторінок ф. 8-ки і коштує тільки 1.50 зол.; з пересилкою 1.57 зол.

Замовляти на адресу: „Діло", Львів, Ринок 10/II. пов.

Українське Юнацтво, ілюстрований журнал української молоді. Львів, грудень 1936. Р. IV. Ч. 12.

Наша Школа, педагогічний часопис. Ужгород, листопад 1936. Р. II. Ч. 9.

Тризуб, тижневик. Париж. 15. і 22. листопада 1936. Р. XII. Ч. 39/40.

Голос Спасителя, місячник Чина Найсвятішого Ізбавителя. Йортон, Саск. грудень 1936. Р. VIII. Ч. 12.

ХИТРО-МУДРО

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Листування Редакції.

М-н, Прага: Всі кореспонденції дістали в порядку і використали те, що нам більше підходило. Про пастирський лист просимо написати негайно. Справу, про яку згадуєте при кінці, передали до Адміністрації і вона її вже полагодила.

Всіх Вп. Дописувачів просимо писати до нас чітко і тільки на одній сторінці паперу.

Вп. Брездень Павло, Підбірці: Просимо у важній справі зголоситись у Редакції „Діла"

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ЛЕВАНДІВКА-ЛЬВІВ.
22. XII. Шаріка.

ЯВОРІВ:
23. XII. Шаріка.
25. XII. Муж двох жінок.
26. XII. Циганський барон.
27. XII. Вій.

З Яворова іде театр до Судової Вишні, Медики. На Українські Свята гратиме у Перемишлі.

Великий Театр:

Вівторок, 22. XII. год. 6.30 і 9. веч. Театро Деі Піккслі.

НА ЯЛИНКУ ТІЛЬКИ ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ у фірмі „ДІМ ВОЛІЧКИ", Сикстуська побіч Брами. — На складі: Рукавички, панчохи, білля, шалики, вовна на светери.

Кіна.

АПОЛЬО: „Палата у Фляндрії" з Мартою Егерт.
АТЛЯНТИК: „Пімста Джона Ельмена" з Борисом Карловим.
ВАНДА: „Тисяча і друга ніч" і „Весняний вальс".
ГРАЖИНА: „Авто ч. 99", „Тайна сальону краси".
КАСІНО: „Тоні з Відня" з участю Віверзенгерканбен.
КОПЕРНИК: „Антін Адвера".
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт", „Нащо працювати" з Фліпом і Флепом.
МАРУСЕНЬКА: „Срібна торпеда".
МЕТРО: „Невільниця з Манделяй", „Сто тактів кохання".
МІРАЖ: „Злочин і кара" і Фліп і Флеп.
МУЗА: „Пастер", Пауль Муні.
ПАКС: „Остання стійка".
ПАЛЯС: „Жайворонок" (на осн. Легара) з Мартою Егерт.
ПАН: „Робін Гуд із Ельдорадо".
РАЙ: „Прокажена".
СВІТ: „Заглада" з Гарі Пілем.
СТИЛЕВЕ: „Ада то не лицює" і ревія.
ТОН: „У тіні самітної сосни" з Сильвією Сідней.
УТІХА: „Донька джунглів" і ревія.
ХИМЕРА: Найновіша кольорована „Мікі Маус".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„З Гамбурга до Спіцберген". 7

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 22. грудня 1936.

Берлін (356,7) 10.00 Різдв. авд., 16.30 Весела година, 19.15 Музика дома, 20.00 Балада з муз. ілюстр., **Братислава** (298,8) 15.00 Смичк. тріо, 15.45 Форт. твори, 19.10 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 16.00 Музика, 18.00 Пісні Мілер сопр. 19.25 „Вурштин" репортаж, 21.00 Композ. концерт Пфіцнера, 22.30 Нічна музика. **Кошиці** (259,1) 17.30 Слов. пісні, 18.00 Для Закарпаття („Тарас Бульба" авд.), **Мінхен** (405,4) 12.00 Розр. концерт, 13.45 Легка музика, 16.50 Солісти, 18.00 Концерт орх., 20.10, 21.00 „Ді Флюхт" авд. Альвердеса, 22.30 Форт. рисіталь, **Париж** (1648) 12.00 Концерт симф. орх., 15.00 Літ. авд., 15.20 Рецитації, 16.00 Відчит, 17.15 Альзаські коляди, 21.05 Серед книжок, 21.45, 22.00 „Вечір пісенькарів", **Мілано** (368,6) 19.00 Легка музика, 20.40, 21.00 Комедія, 22.14 Форт. рисіталь, **Рим** (420,8) 17.15 Камер. концерт, 18.50 Розр. музика, 19.20 Легка музика, 20.40, 21.00, 22.00 „Аїда" оп. Вердія.

Середа, 23. грудня 1936.

Берлін (356,7) 11.00 Сопран, баритон, форт., саксофон, 14.15 Легка музика, 16.45 Сопран, баритон, скрипка, форт., 18.00 Концерт, 20.45 Весела муз. попурі, 22.30 Легка й танц. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.30 Авд. для дітей, 12.00, 13.15, 15.00 Концерт, 18.00 Форт. рисіталь, 20.10 Моцартів квартет, 21.15 Розр. музика, 22.30 Музика, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 16.10 Оповідання, 16.30 Твори франконських композиторів, хор, солісти, 19.10 Концерт хору, солісти, 20.45 Форт. квартет ес-дур Двожака, 21.20 „Сніжинки" муз. казка, 22.50 23.00 Концерт, орх., Йордан мецосопран, **Прага** (470,2) 14.15 Коляди у вик. солістів, 15.00 Вок.-муз. концерт, 21.20 Різдвяна авдиція, 22.15 Танц. музика, 22.50 Пасторале ф-дур Баха на органі, **Париж** (1648) 12.00, 13.15 Концерт, 18.15 Серед книжок, 18.30 Концерт, 19.00 Авд. для молоді, 21.00 Сонати, скр., форт., 21.45, 22.00: Театр Уяви; **Відень** (506,8) 11.20 Авд. для жінок, 12.00 Фр., англ., ам. оперетков музика, 12.10 З німецьких оперетох, 16.05 Коляди й різдв. музика, 22.30 Концерт квартету, **Мілано** (368,6) 16.40 Авд. для дітей, 17.15 Скр. рисіталь, форт. сольо, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.15 Танц. музика, 18.50 Легка музика, 20.40 комедія, 22.30 Орх. концерт, **Білгород** (437,3) 20.30 Гумор, 22.20 Концерт квартету.

Четвер, 24. грудня 1936.

Берлін (356,7) 15.00 Коляди всього світа (ам., бельгійські, італ., югосл., польські, шведські), 16.00 „Івась і Гануся оп. Гумпердінка, 18.00, 19.00 „При ялинці" муз.-ілюстрована авдиція, 20.00 „Святий Вечір муз. вечір, орх., хор, Лісінг сопр., Мартен тенор; 22.00 Весела музика; **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт; 14.00 Музика, 15.00 Різдвяна музика; 16.00 „Вбираємо ялинку", хор, орх.; Шпітер сопр.; 17.40 Засвітуємо свічки; 18.00 Свят-Вечір, дзвони, коляди, різд. оповідання, 20.00 Концерт; 21.06 Промова заст. фірера Гесса; 21.20, 22.00 Вес. музика; **Кошиці** (259,1) 15.00, 21.00 Коляди, діточий хор, 19.35 Фольк. сценка; **Мінхен** (405,4) 10.30 Для дітей, 12.00, 13.15 Концерт, 16.00 Веселий концерт; 19.45, 20.00 Орх. концерт, 22.40 „Свят-Вечір" старобаварська легенда Томи, **Прага** (470,2) 12.05 Авд. для дітей, 12.25 Клас. оп. музика; 15.00 Діточий хор, 18.55 Коляди в вик. хлопячого хору, 19.20, 20.00 З чеських гаїв і левад" симф. поема Сметани, **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00 Симф. музика, 15.10, 16.30 Рецитації; 18.00, 19.00 Театр Уяви, клас. твори, 21.00 Давні коляди, 21.45 Симф. концерт, **Відень** (506,8) 12.00, 13.00 Орх. концерт, 17.00 Дірська музика, 18.00 Різдво у Тиролі, репортаж, 19.15 20.00 Симф. концерт, 20.40 Різдв. оповідання; 21.00 Зов рідного краю (Вінерзенгеркнабен); **Будапешт** (549,5) 17.25 Концерт оп. орх., 19.30 Орг. рисіталь; 20.00 Різдв. музика, **Білгород** (437,3) 22.20 Нар. пісні, **Мілано** (368,5) 19.00, 19.45 Розр. музика, 20.40 Різдв. концерт, 22.00 Орх. концерт; **Рим** (420,8) 18.50, 19.45 Легка музика, 20.40 Різдв. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Вівторок, 22. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Як бурий котик заспав Ісусика, коляди, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сучасна форт. музика, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська школа та сільське господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.50 Скринька для дітей, 16.00 Авд.: „Ялинка для дітей", виконають діти, 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Концерт: А. Томкевич сопран, сальон. тріо, форт., 17.00 Говорена повість: „Будні пп. Ковальських", 17.15 Шуберт: Тріо оп. 99, б-дур, скрипка, віольонч., фортеп., 17.50 Математика та спорт, монольог 1.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Туга за простим словом, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Праця та відпочинок, 19.20 Концерт орхестри, 20.00 Симф. концерт у вик. симф. орх., Е. Бандровська-Турська спів; у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.00 Нарід у старопольській поезії, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Середа, 23. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт сальон. квартету, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Гутірка про риби, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклям. концерт 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Врамсова хвилина з гр. пл., 15.45 Коротковл. дільог, 15.55 Легка музика з гр. пл., 16.10 Іван Сібеліюс: Симфонія, гр. пл., 16.40 Камер. концерт, обой, форт., 17.00 Про великопольське повстання, 17.15 „Чар оперетки" фрагменти з оперетох у вик. орх., 17.50 Гутірка із Стан. Щепановським, фікційне інтерв'ю, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Гутірка: Бокс у сезоні, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.40 Загальна скринька, 18.50 Здоровими кооперативами поможемо самі собі, 19.00 Бій під Ловчином, 19.20 Тріо, 20.00 Міш. концерт: Олена Корделя сопран, Вол. Добринський баритон, форт., 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Оповідання про Шопена, форт., 21.40 Романи та баляди Р. Шумана, подвійний вок. квартет, форт., 22.10 Концерт орх., у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Четвер, 24. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник; 7.25 Програма на нині; 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл.; 11.30 Співаймо коляди, 11.57 Сигнал часу; 12.03 Музика, спів із гр. пл.; 12.40 Полудневий денник; 12.50 Хліборобам на свята, 14.58 Коляди різних народів (трансм. з Берліна); 16.00 Різдво у родинному домі; 16.10 Легка музика з гр. пл.; 16.20 Львівські біжучі вістки; 16.25 Куток гумору; 16.30 Концерт орх., 17.00 Театр Уяви для дітей: „Ялинкова Коляда"; 17.30 Перед Святим Вечором, репортаж Юрія Тоца; 17.45 Коляди Ал. Солтиса

са на смичк. квартет; 18.00 „Ця ніч для нас свята" молитва Конрада з „Визволення" Ст. Виспянського; 18.15 Святвечірня промова примаса Гльонда; 18.20 Свят Вечір у краю і на чужині; 18.55 Хорім до Вифлеєму, авд., симф. орх., хор, солісти; 20.00 Оплаток спікерів; 20.10 Концерт солістів, Завадська спів, форт., скр.; 21.30 Різдвяна легенда про білого юнака та гречну панну; 22.10 Бах: Вайнахтсораторіюм, хорн. В. Гендріх оправ, смичкова орх., 23.10 „Свят вечір пророків" авд. Ст. Василевського, 23.50 Пастирка із гнєзненської катедри, хор, органи.

Радіокутик.

РОЗПОДІЛ НА ГРУПИ ФРАНЦУСЬКИХ РАДІОСТАЦІЯ.

Починаючи від 1. січня 1937 р. французькі державні радіостанції поділено на пять груп, з яких кожна надаватиме окрему програму. Уклад програм буде такий, що дозволить довільно вибирати програми музики легкої, поважної, як теж авдиції драматичні, веселі тощо.

Водночас зменшать кількість трансмісованих пєс з субвенціонованих театрів.

СПІВОЧІ ТАЛАНТИ ВІДКРИТІ РАДІЄМ.

Німецький робітник Л. Шмідт, що має прекрасний голос, „відкритий" мюнхенським радієм, переходить тепер на кошт цієї радіостанції школу співу.

НАЙБІЛЬШ ЗРАДІОФОНІЗОВАНІ КРАЇНИ.

Від багатьох літ Данія стоїть на першому місці в ряді найбільш зрадіофонізованих країн. Остання статистика подає, що один приймач припадає на 5,7 мешканців.

У Сполучених Державах згідно за останніми обчисленнями 22.869.000 родин мають один або більше приймачів, що до кількости мешканців дає пересічно 1 приймач на 5,5 осіб. Маючи на увазі, що багато з цих родин мають по кілька приймачів, можна ствердити, що Сполучені Держави є найбільш зрадіофонізованою країною на світі.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно —продажа: Бельґи бельг. 89.83-89.40, Доляри американські 5.30 і пів 528 доляри канад. 5.30.50—5.27.50, Фльорени гол. 291—289.30, Франки фр. 24.80—24.66, Франки швайцарські 122.22—121.40, Фунти англ. 26.08—25.92, Гульдени данц. 100.20—99.80. Корони ч. 17.90—17.50. Кор. дан. 116.44—115.60. Корони норв. 131.03—130.05. Корони шв. 134.43—133.45, Ліри італ. 25.10 — 24.60, Марки фінл. 11.51 11.00, Марки нім. 122 — 118, Шил. австр. 96.00—95.00. Марки нім. срібні 132—127.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 21. грудня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	3.00 зол
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	3.05 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	3.05 „
1 л. молока	0.17 „
1 к. яєць	5.10—5.20 „

Тенденція на всі артикули слаба.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 21. XII. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці. льоко подвіря птахоясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногрудні	1.10 зол:
Індики I. кл., добре умясені, повногрудні	0.90 „
Курята I. кл. біло й жовтоніжки, без острігок, до ваги 1.60 кг.	0.95 „
Кури I. кл., товсті, без остріг, без вапняку на ногах, щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.00 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Учительський Збір держ. гімн. з укр. мовою навчання в Перемишлі зібрав з нагоди іменин свого Директора С. Шаха на „Дар Просвіті" квоту 30 зол. 3316

Усім українським промисловим фірмам, репрезентованим в „Живій Рекламі", за грошеві датки, як і усім особам, які причинилися до удадження-тої імпрези щиру подяку складає Старшина Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок враз із Батьківською Секцією.

На Укр. Город зложила п. Юлія Бандолова з Яворова зол. 3.— на заклик п. Цвєра.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.